

MaSCo 2006'da Sunulan Bildiriler

3.sınıf öğrencilerinin gerçekleştirdikleri araştırmaların teması "*Hastalarımız ve Hastalıklar*" olarak belirlenmiştir.

REFLÜ AMELİYATI SONRASI HAYAT KALİTESİ

Tatar Y., Pekuz S., Akkaya S., Satılmış N.

Giriş: Gastroözofajiyal reflü hastalığı (GÖRH) hem tıbbi hem cerrahi tedavisi olan bir hastalıktır. İleri derecede semptomları olan, ilaçla kontrol altına alınabilen hastalara cerrahi tedavi de önerilebilir

Amaç: Son yıllarda laparoskopik cerrahinin gelişmesiyle cerrahi çok güvenilir hale gelmiştir. Bu çalışmada anti-reflü cerrahi geçiren hastalarda ameliyat sonrası hayat kalitelerini araştırdık.

Yöntem: 2002-2005 yılları arasında Göğüs Cerrahisi AD'da anti-reflu cerrahi uygulanan 33 hastanın 29'una ulaşılmıştır. Hastalarla telefonla ya da yüz yüze görüşerek GÖRH'e ilişkin hayat kalitesi anketi uygulanmıştır. Anket çift doğrulama yöntemi ile İngilizce'den Türkçe'ye çevrilmiştir. Hasta özellikleri, ameliyat tipleri, anket sonuçlarıyla değerlendirilerek istatistiksel analiz yapılmıştır.

Bulgular: Hastalar anket sorularına verdikleri cevaplara göre puanlandırılmışlar ve toplam skor olarak 5 ve üstü (Grup 1, n=8) ve 5 altı (Grup 2, n=21) olarak iki gruba ayrılmışlardır. Kadın erkek oranları sırasıyla 5/3 ve 10/11 olmuştur (p=0.65). Ortalama yaş sırasıyla 43 ± 4.9 ve 37.5 ± 10.9 olmuştur (p=0.22). Tüm hastalara bakıldığında cerrahi başarı oranı %90 (26/29) olmuştur. 1 hastada sol torakotomi, 2 hastada laparotomi ile fundoplikasyon, diğerlerinde ise laparoskopik fundoplikasyon uygulanmıştır. Ameliyat olmayı düşünürdüm diye cevap veren 6 (%21) hastanın 2'sinde psikiyatrik bozukluk, 1 hastada aralıklı omuz ağrısı, 1 hastada açık ameliyata geçilmesi, 1 hastada dispeptik şikayetler ve 1 hastada şişkinlik ön plandadır. Bu hastaların sadece 2'sinde anket skoru 5'in üzerindedir. Hastalara su anki sağlık durumlarından memnuniyetleri ile ilgili soru sorduğumuzda 0 en iyi 5 en kötü skor olmak üzere sırasıyla grupların verdikleri cevapların puan ortalaması 2 ve 0.7 olarak bulunmuştur. Hastaların reflü yanında eslik eden pulmoner, psikiyatrik ve KBB hastalıklarına baktığımızda anlamlı bir bulgu bulunmamıştır (p=1).

Sonuç: Reflü ameliyatı sonrası hastaların hayat kalitelerini ölçmek için yaptığımız ankette hastaların %90'ının cerrahiden fayda gördüğü ve preoperatif semptomlarının tamamen geçmiş olduğu görülmüştür. Çalışmamız sonucunda laparoskopik anti reflü cerrahisinin hastaların hayat kalitelerini arttırdığı ve hasta memnuniyetinin yüksek olduğu görülmüştür.

Danışman: Dr. Hasan Batirel

KOLOREKTAL POLİPLER: ENDOSKOPIK POLİPEKTOMİ YAPILAN 575 OLGUNUN ANALİZİ

Kızılyel S., Cücel A., Siyer A., Taşdelen İ., Tun M. T.

Giriş: Kolorektal polipler; kolon ve rektumun en sık rastlanan benign tümörleridir. Malignite riski ve malignite potansiyeli taşıyan bu polipler, genellikle kolonoskopide tanınır ve endoskopik polipektomi ile çıkartılırlar. Histopatolojik inceleme sonucuna göre, gerekli durumlarda cerrahi tedavi uygulanır.

Amaç: Bu araştırmanın amacı; kolorektal polipleri bulunan hastaların sosyo-demografik ve klinik, çıkartılan poliplerin histopatolojik özelliklerinin analiz edilmesidir.

Yöntem: Marmara Üniversitesi Gastroenteroloji Enstitüsü'ne başvuran ve yapılan kolonoskopilerinde kolorektal polip saptanan 575 hastanın endoskopi raporları retrospektif olarak incelendi. Hastalar sosyo-demografik (yaş, cinsiyet, meslek, doğum yeri) ve klinik (yakınma, öykü, polipektomi şekli), çıkartılan polipler ise histopatolojik özellikleri (sayı, büyüklük, yerleşim yeri, türü, displazi derecesi) açısından değerlendirildi. Elde edilen sonuçların istatistik analizi SSPS 11.0 programı kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Olguların 324'ü (%56) erkek, 251'i (%44) kadın ve ortalama yaşı 59 +/- 14'tü. Kolonoskopi sonuçlarına göre poliplerin %23'ü rektumda, %17'si sigmoid kolonda ve %12'si inen kolonda yerleşti. Rektal kanama (%27) ve karınağrısı (%17) hastalarda en sık görülen yakınmalardı. 136 (%24) olgu ise asemptomatikti ve sadece tarama amaçlı başvurmuştu. Poliplerin %48'i "hot biyopsi forsepsi" ile, %37'si "snare" ile çıkarılmıştır. Polipektomi materyallarının histopatolojik inceleme sonuçlarına göre; poliplerin %51'i hiperplastik, %29'u tübüler adenomdu. Tübüler adenomların %20'sinde "high grade", %80'inde "low grade" displazi saptandı.

Sonuç: Bu çalışmanın sonuçlarına göre, seriyi oluşturan olguların çoğunluğu ileri erişkin yaş grubunda olup en sık yakınmaları rektal kanamadır. Hiperplastik polip, saptanan en sık kolorektal polip türüdür.

Danışman: Dr. Rasim Gençosmanoğlu

MEME KANSERİ CERRAHİSİ SONRASI DREN YERLEŐTİRİLEN HASTALARIN TABURCU ZAMANLAMASI

Ak L., Tekin S., Orak N., Öcek T.

Giriş: Meme kanseri ameliyatı sırasında cerrahi diseksiyon alanına dren yerleőtirilen hastalar geleneksel olarak drenleri çekilene kadar hastanede tutulmaktadır. Drenleri çekilmeden erken eve çıkarılmanın hastanın psikososyal durumuna etkisini değerlendiren az sayıda çalışma vardır.

Amaç: Buradan yola çıkarak erken eve çıkarılmanın veya dren çıkarılana kadar hastanede yatışın hastanın psikososyal durumuna ve komplikasyon miktarına etkisi olup olmadığını değerlendirmeyi hedefledik.

Yöntem: Prospektif, randomize, karşılaőtırmalı bir çalışma. Hastalarımız erken ve geç eve gidecek şekilde randomize edildi. Ameliyat sonrası 1. hafta ve 1. aylarda HAD (Hasta Anksiyete ve Depresyon) Ölçeği, Modifiye Rotterdam Egzersiz ve Yaşam Kalitesi Anketi, memnuniyet ölçümü için Vizüel Analog Skala uygulandı. Veriler SPSS v11.5 programında analiz edildi.

Bulgular: Şu ana kadar 15 bayan hasta çalışmamıza katıldı. 5 hasta erken taburcu olan, 9 hasta geç taburcu olan gruptan, 1 hasta drensiz gruptan. Verilerimizin analizine devam edilmektedir.

Sonuç: Araştırmamız devam etmektedir.

Danışman: Dr. Bahadır Güllüoğlu

KOLONOSKOPİ İŞLEMİ ÖNCESİ DETAYLI BİLGİLENDİRME YAPILAN HASTALARDA ANKSİYETE DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şen T., Sever S., Karaalioğlu B., Yaşlak Y.

Giriş: Kolonoskopi hastalar tarafından genellikle endişe ile yaptırılan bir inceleme yöntemidir. En çok kalın barsak kanserinin erken tanısı ve önlenmesi için, kalın barsak kökenli diğer hastalıkların tanısı ve tedavisi için kullanılan bu yöntemin endişe ile karşılanmasının nedenleri korku, işlem sırasındaki rahatsızlık, uyum problemleri ve utanmadır. Hastaları video sunumu ya da kitapçık kullanılarak bilgilendirmenin yararları üzerine çalışmalar yapılmış ancak hastaların anksiyete düzeyleri konusunda kesin sonuçlara varılamamıştır.

Amaç: Kolonoskopi işlemi yapılması planlanan hastaların anksiyete düzeylerini belirlemek ve rutin olarak poliklinikten yapılan bilgilendirmeye ek olarak daha önce hazırlanmış formları kullanarak yapılan ayrıntılı bilgilendirmenin hastanın anksiyete düzeyine etkisini araştırmaktır.

Yöntem: M.Ü. Genel Cerrahi Polikliniğinden elektif olarak kolonoskopi yapılma endikasyonu konulan hastalar ve diğer bölümlerden hastane dışı kurumlardan refere edilen hastalar çalışmamıza alınmıştır. İşlem için gelen hastaya poliklinikte yapılan rutin bilgilendirmeye ek olarak MÜTF Dönem III öğrencileri tarafından ayrıntılı bir bilgilendirme yapılmıştır. Hastalar kontrol ve çalışma grubu olmak üzere iki grupta değerlendirilmiştir. Katılımcılar randomize olarak iki gruba ayrılmıştır. Katılımcıya bu proje ile ilgili bilgi verilip katılımcının onayı alındıktan sonra önceden hazırlanmış detaylı bir bilgilendirme formu kullanılarak çalışma grubundaki hastalar bilgilendirilmiştir. Kontrol grubundaki hastalara ise sadece poliklinikten rutin bilgilendirme yapılmıştır. Bilgilendirme öncesi hasta yaşı, cinsiyeti eğitim düzeyi, işlem ile ilgili sahip olduğu bilgiler ve bu bilgilerin kaynakları hakkında bilgi edinmek için Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem III öğrencileri tarafından hazırlanan anket uygulanmıştır. Bilgilendirme sonrası hastanın genel ve özel durumlar karşısında duyu ve durumunu değerlendiren STAI-I ,STAI-II klinik ölçeği kullanılacaktır. STAI-I STAI-II klinik ölçeği hem çalışma hem kontrol grubuna uygulanmıştır. İşlemden 24 saat sonra hastanın memnuniyetini ölçmek için Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem-III öğrencileri tarafından hazırlanan anket uygulanmıştır. Sonuçlar SPSS v11.5 programı ile değerlendirilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma Mayıs 2006 tarihinde tamamlanıp sunulacaktır.

Danışman: Dr. Asım Cingi

OBSESİF KOMPULSİF BOZUKLUKTA MEVSİMSELLİK

Özrenk A. M., İlbar R., Noyan B., Önenerk A. M., Bayram C.

Giriş: Mevsimsel değişikliklerin ruhsal durum, enerji düzeyi, uyku süresi, iştah, yemek seçimi ve sosyal faaliyetleri etkileme derecesi mevsimsellik olarak tanımlanır. Mevsimsel değişikliklerin etkili olduğu kış depresyonunun karakteristik semptomları kış aylarında ortaya çıkan ve ilkbahar ve yaz ayları ile birlikte hafifleyen ve kaybolan keyifsizlik, azalmış aktivite, konsantrasyon bozukluğu, irritabilite, anksiyete, azalmış libido ve bunların yanında sosyal çekilmedir.

Amaç: Obsesif kompulsif bozukluğu olan hastalardaki mevsimsel değişikliklerle sağlıklı kontrol grubunun mevsimsel değişikliklerini karşılaştırmak

Yöntem: İlk olarak OKB'li hastalara bu hastalık için geliştirilen sekiz sorudan oluşan Obsesif Kompulsif Bozukluk Mevsimsellik Anketi uygulanarak mevsimsel özelliklerin obsesif kompulsif belirtilere etkisi belirlendi. Daha sonra hasta grubuna kişilerin ruhsal,bedensel ve sosyal özelliklerinin mevsimlerle ne gibi değişimler gösterdiğini ortaya koyan Mevsimsel Gidiş Değerlendirme Formu'nu doldurmalarını uygulandı. Kontrol grubunda ise öncelikle SCID yapılandırılmış tanı görüşmesi kullanılarak herhangi bir psikiatrik bozuklukları olup olmadığına bakıldı; ruhsal açıdan herhangi bir bozukluğu olmayanlara Mevsimsel Gidiş Değerlendirme Formu verildi.Kontrol ve hasta grupları on altı kadın, yedi erkek olmak üzere yirmi üç kişiden oluşmaktadır. Veriler SPSS programında değerlendirilmiştir.

Bulgular: OKB'li hastalara sorulan "Yılın hangi zamanında obsesif kompulsif belirtileriniz en az belirgindir?" sorusuna hastaların çoğu yaz aylarında belirtilerin daha az belirgin olduğu yanıtını vermiştir. Hastaların uyku miktarı, mizaç, kilo ve enerji düzeyleri mevsimlere bağlı olarak en çok değişikliğin görüldüğü alanlardır.

Sonuç: Araştırmamız tam olarak bitmemiş olmakla birlikte, mevsimlerin kişilerin psikolojileri üzerinde etkisi olduğunu düşündüren sonuçlar alınmaya başlanmıştır.

Danışman: Dr. Volkan Topçuoğlu

PSORİASİS HASTALARINDA DEPRESYON, ANKSİYETE, SOMATİZASYON VE BAĞLANMA

Uluçoban H., Yeşiller M., Uysal Ş., Altun Z.

Giriş: Psoriasis lezyonlarının görünümü, eski çağlardan bu yana hastaların stigmatizasyonuna neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak psoriasis hastalarında ciddi bir psikososyal morbidite olduğu, hastaların depresyon ve intihar riskinin toplumdan anlamlı biçimde fazla olduğu saptanmıştır. Son yıllarda infantil çağdaki ebeveyn-çocuk bağlanmasındaki bozuklukların hastalıkla ilişkili olabileceği yönünde bulgular elde edilmiştir.

Amaç: Araştırmamızda psoriasis hastalarının depresyon, anksiyete, bağlanma ve somatizasyon durumunun ölçülmesi ve bu değişkenlerin, diğer dermatolojik hastalıklar ve sağlıklı kontrollerle karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmamızda, orta ve şiddetli hastalığı olan 23 psoriasisli, farklı dermatolojik sorunları olan 15 hasta ve 15 sağlıklı bireye ulaşılmıştır. Hastalar MÜTF Dermatoloji Anabilim Dalı polikliniğinde izlenmekte olan, çalışmaya katılmayı kabul eden hastalar arasından seçilmiştir. Psoriasis hastalarının demografik verilerinin yanı sıra hastalık şiddeti ve tutulan gövde yüzeyi belirlenmiştir. Yetişkin Bağlanma Ölçeği, Hastane Anksiyete ve Depresyon Envanteri ile somatizasyonu değerlendirmeye yönelik 'Symptom Check List (SCL 90)' testleri hastalara yüz yüze okunarak yapılmıştır. Veriler, Kruskal Wallis ve Ki-kare testleriyle değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmamızda SCL 90 testine göre ortalama skor, psoriasis hastalarında 14.39, diğer dermatoloji hastalarında 9.87 ve sağlıklı kontrol grubunda 6.67 olarak bulundu. HAD depresyon skor ortalaması; psoriasis hastalarında 6.83, diğer dermatoloji hastalarında 4.60, sağlıklı kontrol grubunda ise 3.27 bulundu. Her iki değer de gruplar arasında istatistiki anlamlı fark göstermekteydi. Psoriatiklerde anksiyete skoruyla hastalık süresi arasındaki ilişki değerlendirildiğinde, anksiyetenin hastalığın ilk 20 yılına kadar doğru orantılı olarak arttığı, ancak hastalık süresi 20 yılı geçtiğinde anksiyete skorunun azaldığı saptandı.

Sonuç: Araştırmamızda, literatürle uyumlu olarak, psoriasis hastalarımızın diğer dermatoloji hastaları ve kontrol grubuna göre somatizasyon ve depresyon skorlarının anlamlı bir şekilde yüksek olduğu görüldü. Ayrıca bu skorların hastalığın ilk 20 yılında anlamlı biçimde yüksek olduğu da saptandı. Bu bulgular ışığında, psoriasis hastalarının tedavisinin, geleneksel dermatolojik yöntemlere ek olarak anksiyeteyi azaltma ve depresyonu düzeltmeye yönelik yöntemleri de içermesinin gerekli olduğu kanısındayız.

Danışman: Dr. Tülin Ergun

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BAĞLANMA BİÇEMİ VE DEPRESYON BELİRTİLERİYLE İLİŞKİSİ: BİR ÖLÇEK UYARLAMA ÇALIŞMASI

Poçi N., Salaj A., Hysi E., Qejvana S.

Giriş: Yaşamın ilk yıllarında belirlenen bağlanma biçimi (attachment style), bireyin diğer insanlarla ilişki kurma örüntüsüdür. Güvenli bağlanma özelliğinin ruh sağlığını olumlu yönde etkilediği, güvensiz bağlanmanın ise ruhsal bozuklukların belirleyicilerinden biri olduğu kabul edilmektedir.

Amaç: Çalışmamızın amacı Türkçe'ye uyarlanan Erişkin Bağlanma Biçemi Ölçeği'nin bilimsel geçerliliğini genç erişkinlerden oluşan bir örnekleme incelemek ve depresyon belirtileriyle ilişkisini araştırmaktır.

Yöntem: Araştırma örneklemini MÜTF 3. sınıf öğrencisi 100 öğrenci oluşturdu. İngilizce düzeyi yeterli 50 öğrenciden oluşan 1. gruba Beck Depresyon Envanteri (BDE) (Beck Depression Inventory) ve Erişkin Bağlanma Biçemi Ölçeklerinin (EBBÖ) (Adult Attachment Scale) özgün İngilizce formları verildi. Elli öğrenciden oluşan 2. grup ise Türkçe'ye uyarlanmış ölçekleri doldurdu. İki gruptan elde edilen bulgular karşılaştırıldı.

Bulgular: Grupların depresyon puanları arasında anlamlı fark yoktur ($p=0.06$). EBBÖ 2. Bölümüne göre grupların dağılımı benzerdir; 1. grup %75, 2. grup ise %72 oranında güvenli bağlanma göstermektedir. EBBÖ iç tutarlılığı (Cronbach α) güvenli bağlanma altölçeği için her iki grupta da zayıf, ikircikli ve kaçınan bağlanma için olumlu düzeydedir. Grupların EBBÖ 2.bölümü alt ölçeklerinden aldığı puanlar anlamlı farklılık göstermemektedir. Her iki grubun da depresyon puanları anlamlı düzeyde güvensiz bağlanmayla ilişkilidir (1. ve 2. grup için sırasıyla; $P=0.003$ ve $P=0.007$).

Sonuç: İlk bulgular, EBBÖ Türkçe uyarlamasının genç erişkinlerde kullanılabilir bir veri toplama aracı olduğunu göstermektedir. Yinelenebilir test uygulamalarında da ölçek tutarlılığının gösterilmesi destekleyici bir boyut olacaktır. Güvensiz bağlanma özelliği olan genç erişkinlerin daha fazla depresyon belirtileri göstermeleri klinik uygulamalarda akılda tutulması gereken önemli bir sonuçtur.

Danışman: Dr. Osman Sabuncuoğlu

ACİL ÇALIŞANLARINDA TÜKENMİŞLİK SENDROMU

Kartal F., Korkmazer B., Kayaalp İ., Topcuoğlu O. M.

Giriş: Tükenmişlik sendromu birçok meslek grubunda maruz kalınan uzun süreli duygusal ve kişiler arası stres sonucunda ortaya çıkan psikolojik bir cevaptır. Tükenmişlik belirtileri duygusal tükenme, kişisel başarı ve duyarsızlaşma olmak üzere 3 boyutta değerlendirilir.

Amaç: Acil çalışanlarında tükenmişlik sendromu düzeyi ve prevalansının belirlenmesi. Çalışma saatleri ve şartlarıyla alakalı değişkenler, uyku problemleri ve işle alakalı sağlık sorunları ile tükenmişlik sendromu düzeyinin ilişkilendirilmesi.

Yöntem: Çalışmamız tanımlayıcı ve kesitsel niteliktedir. Maslach Tükenmişlik Envanteri (MTE) ve 15 bağımsız değişkenden oluşan anket formu elden dağıtılıp, toplanarak 120 acil çalışanına uygulanmış ve 102 anket formu cevaplanmıştır. Sağlık Müdürlüğü'nün Acil Sağlık Hizmetleri Eğitim Programına katılan ve 112 acil noktalarında bulunan acil çalışanları, uygulanan gruba oluşturmaktadır. MTE 22 sorudan oluşup; duygusal tükenme, kişisel başarı ve duyarsızlaşma alt ölçeklerini içermektedir. Herbir ölçeğin katsayılar ile çarpılıp, toplanması ile oluşan skor (tükenmişlik $\times 0.4$ + duyarsızlaşma $\times 0.3$ + kişisel başarı yokluğu $\times 0.3$) kategorize edilir. Skor 3.5-6 'Ağır tükenmişliği' temsil eder ve semptomların haftada 1 ya da günlük tekrarladığını ifade eder. Skor 1.5-3.49 'Hafif tükenmişliği' temsil eder ve semptomların ayda 1-2 kez tekrarladığını ifade eder. Skor 0-1.49 'Tükenmişlik yok' anlamına gelir ve semptomlar yılda 1-2 kez oluşur ya da hiç oluşmaz. Toplanan verilerin analizi bilgisayar yardımı ile ve SPSS programı kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: MTE skoru ortalaması 6 üzerinden 2.56 (hafif tükenmişlik) bulunmuştur. Acilde çalışma yılı artışı ile tükenmişlik sendromu düzeyi artışı korelasyon göstermektedir. Çalışma süresi 0-4 yıl arasında değişen hekimlerin %25'inde, 5-9 yıl arasında değişen hekimlerin %17.2'sinde tükenmişlik görülmezken; 10 yıl ve üzeri çalışanlarda tükenmişlik sendromu görülmemesi söz konusu değildir. Katılanların %73'ü 'Bu mesleğe başladıktan sonra insanlara karşı daha katı oldum' şeklindeki duyarsızlaşmayı temsil eden ifadeyi doğrulamıştır.

Sonuç: Çalışma saatleri ve koşullarındaki olumsuzluklar ile uyku süresi ve kalitesiyle alakalı sorunların artışı, tükenmişlik sendromu düzeyi ve prevalansını etkilemektedir. Araştırma sonuçlarından görüldüğü üzere tükenmişlik sendromu ile ilgili olduğu saptanan değişkenler üzerinde iyileştirme çabaları gösterilmelidir.

Danışman: Dr. Özge Onur

MARMARA ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ ÇOCUK NEFROLOJİSİ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURAN ENÜREZİSLİ ÇOCUKLARDA DAVRANIŞ DEĞERLENDİRMESİ

Bora P., Yeşilgöz A., Aktunç G., Kılınç S., Aruçi N.

Giriş: Çocuklarda beş yaşından sonra istemsiz, yineleyen, gündüz ve/veya gece idrar kaçırma 'enürezis' olarak tanımlanmaktadır. Enürezis ülkemizde çocuk polikliniklerine en sık başvuru nedenlerinden biridir.

Amaç: M.Ü. Hastanesi Çocuk Nefroloji Polikliniğine başvuran 5-18 yaş arası enüretik çocuklarda davranış değişikliklerinin değerlendirilmesi ve bunların yaş ve cinsiyet değişkenleri ile ilişkisinin araştırılması amaçlandı.

Yöntem: Çocuk Nefroloji Polikliniğinde, enürezis tanısıyla izlenen 300 hasta telefonla çağırıldı. Hastaneye gelen 92 enüretik çocuk (56 kız, 36 erkek; ortalama yaş 10.44 ± 3.56) araştırmaya alındı. Çocuklar yaşlarına göre 2 grupta sınıflandırıldı: I = 5-11 yaş, II = 12-18 yaş. Anket hastaların ebeveynlerine yüz yüze uygulandı. Davranış değişikliklerinin klinik anlamlılığı Çocuklar ve Gençler için Davranış Değerlendirme Ölçeği (ÇGDÖ) ile değerlendirildi. Değerlendirmede T skorunun kesim puanı olarak 70 ve üzerinde olması 'klinik sorun' olarak kabul edildi. Ölçekten 'içe yönelim' ve 'dışa yönelim' gibi iki ayrı davranış belirti puanı elde edildi. Sosyal içe dönüklük, bedensel yakınmalar, anksiyete/depresyon alt testlerinin toplamı içe yönelim grubunu; suça yönelik davranışlar, saldırgan davranışlar alt testlerinin toplamı dışa yönelim grubunu oluşturdu. Tüm alt ölçeklerin toplamından 'toplam sorun' puanı elde edildi. Verilerin dağılımı yaş ve cinsiyete göre SPSS 12.0 sürümü ile analiz edildi.

Bulgular: Araştırmaya alınan 92 enüretik çocuğun %60.9'u kız, %39.1'i erkekti. Yaşa göre sınıflandırmada I. grupta 57 çocuk (%62.2), II. grupta 35 çocuk (% 37.8) yer aldı. İçe yönelim, çocukların %17.4'ünde görüldü. Bu çocukların %87.5'i kız, %12.5'i erkekti ($p = 0.016$); yaş grupları arasında anlamlı fark bulunamadı ($p = 0.960$). Dışa yönelim, çocukların %10.9'unda görüldü. Bu çocukların %77.8'i kız, %22.2'si erkekti. Cinsiyet açısından iki grup arasında anlamlı fark bulunamadı ($p = 0.278$), yaş gruplarına göre bakıldığında I. grupta %33.3, II. grupta %66.7 çocuk mevcuttu, yaşa göre fark anlamlı idi, ($p = 0.052$).

Sonuç: Araştırmamıza göre enürezisin, içe yönelim, dışa yönelim ve toplam sorun sıklığını değiştirdiğini ve bunun yaş ve cinsiyet değişkenlerinden etkilendiği gözlemlendi.

Danışman: Dr. Neşe Bıyıklı, Dr. Harika Alp

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÜREME SAĞLIĞI KONULARINA YÖNELİK ALGI, TUTUM VE RİSKLİ DAVRANIŞLAR

Coşkun Z.E., Ertaş S., Yıldız G., Yıldırım N.

Giriş: Cinsel yolla bulaşan hastalıklar (CYBH) ve istenmeyen gebelikler tüm dünyada özellikle 15-24 yaş grubunda artan sıklıkta görülmektedir. Cinsel sağlık/üreme sağlığı (CS/ÜS) alanında riskli olarak nitelenen çok eşlilik, CYBH'lara ve istenmeyen gebeliklere karşı yöntem kullanmama gibi davranışların gençler arasındaki varlığı, sıklığı ve sonuçları ayrıntılı olarak araştırılması gereken konulardır. Üniversite yılları bireyin yaşam tarzının değiştiği ve risk içeren davranışlara açık hale geldiği bir dönemdir.

Amaç: Üniversite öğrencilerinin CS/ÜS konularında bilgi, tutum ve riskli cinsel sağlık davranışlarını araştırmaktır.

Yöntem: Çalışmamız, tanımlayıcı, niceliksel bir araştırmadır. Veriler, katılımcıların sosyo-demografik özelliklerinin, CS/ÜS hakkındaki bilgi, tutum ve riskli davranışlarının sorgulandığı, 4 bölümden oluşan bir anket vasıtasıyla toplanmıştır. Bu anket, araştırmamıza gönüllü olarak katılan Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 1 -4. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya 114 öğrenci katılmış olup, yaş ortalaması 22.2 ± 3.3 , E/K dağılımı %34.2 / %65.8'dir. Ortaöğrenim sırasında CS/ÜS eğitimi alanların oranı %54.4 olup, bunların %83.9'u verilen eğitimi yeterli bulmamaktadır. En sık bilinen CYBH'lar AIDS(%97.3), Hepatit B(%92.8), bel soğukluğu (%86.6)'dur. CYBH belirtilerinin hiç bilinmediği belirlenmiştir. En sık bilinen kontraseptif yöntemler sırasıyla %93.6 hap, rahim içi araç %81.7 ve kondom (%83,7)'dur. Bu yöntemlerin kullanılma oranları sırasıyla: %16.1; %2.6; %30.3'tür. Ertesi gün hapi öğrencilerin %76.7'since bilinmekte olup, %10.7'si tarafından kullanılmıştır. Evlilik öncesi cinsel deneyim öğrencilerin %79.6'sı tarafından her iki cinsiyet için onaylanmakta, ilk deneyim duygusal bağın olduğu kız ya da erkek arkadaşı olmalıdır fikri desteklenmektedir (%73.5). Katılımcıların %95.6'sının bir kız/erkek arkadaşı olmuş, %23.8'i vajinal ilişkiyle sonuçlanan bir cinsel deneyim yaşamıştır. Öğrenciler arasında alkol kullanım oranı %68.1, madde kullanımı %10.8'dir. Çok eşle ilişki kurma ve kondom kullanmama en riskli CS/ÜS davranışı olarak nitelendirmiştir. Öğrencilerin %92.9'u kendini riskli grupta görmemektedir. Öğrencilerin %82.4'ü bugüne kadar hiçbir üreme sağlığı hizmeti almamıştır. **Sonuç:** Evlilik öncesi cinsel deneyim öğrencilerin çoğu tarafından onaylanmaktadır. Çoğu bugüne kadar hiçbir üreme sağlığı hizmeti almadığını ifade eden katılımcılar kendilerini riskli davranışlar içinde de görmemektedirler.

Danışman: Dr. Arzu Uzuner

KLİMAKTERİK ŞİKAYETİ OLAN KADINLARIN MENOPOZ VE HORMON KULLANIMI İLE İLGİLİ ALGI VE DÜŞÜNCELERİ

Kivrakoğlu E., Arıkan H., Ersoy B., Gedik İ. E.

Giriş: Women's Health Initiative (WHI)'ın sonuçlarının yayınlanmasından sonra menoz döneminde hormon replasman tedavisi (HRT) başlama endikasyonları yeniden gözden geçirilmiş ve klimakterik şikayeti olan olgular endikasyon listesinde en başta yer almıştır. European Menopause and Andropause Society'nin (EMAS) 2005 yılında yayınlanan HRT ile ilgili raporunda klimakterik semptomları olan menozal dönemdeki kadınların semptomlarının iyileştirilmesinde HRT'nin en etkin tedavi seçeneği olduğu bildirilmiştir. Ülkemizde klimakterik şikayetler yaklaşık %80 oranında görölmektedir.

Amaç: Klimakterik şikayetleri olan kadınlarda, menoz ve hormon kavramlarının irdelenmesi, menoz ve HRT'yle ilgili algı ve düşüncelerini kişisel, psikolojik, sosyal ve kültürel boyutları ile incelenmesi amaçlandı.

Yöntem: M.Ü. Tıp Fakültesi Menoz Polikliniğine başvuran en az 6 aydır amenore ve en az 1 klimakterik şikayeti olan 12 kadının menoz ve hormon kullanımı ile ilgili algı ve düşünceleri derinlemesine görüşme yöntemi kullanılarak sorgulanmıştır.

Bulgular: Görüşülen kişilerin yaş ortalaması 51.5 (SS: 44.6)'dır. Hastaların hiçbirisi halihazırda HRT kullanmamaktadır ancak %25'i daha önce HRT kullanmıştır. Hastaların menozla giriş yaş ortalaması 49.4 (SS: 3.5)'tir. Menoz genellikle doğal, yaşamın bir döneminde olması gereken bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Menozla atfedilen olumlu anlamlar arasında temizlik, olgunluk ve rahatlık ön plana çıkarken olumsuz anlamlar arasında kadınlık hislerinde azalma, yaşlanma ve tombulluk ön plana çıkmaktadır. Tüm katılımcılar klimakterik şikayetlerin yanı sıra agresyon, panikleme ve duygusallaşma gibi emosyonel yakınmalardan şikayetçiydiler. Menoz sürecinde katılımcılar kendi yakınlarından anlayış, destek beklemekte ve yaşamın bu döneminde serbest hareket edebilmelerine imkan sağlayacak düzeyde sorumluluk almak istemektedirler. Hormon kullanmaya karar vermelerini kolaylaştıran etkenler arasında katılımcılar ön planda hayata canlılık getirmesini, yakınmalarını gidermesini önemsemektedirler. Doğallığın bozulması, vücudun bir yerine faydalı olurken diğer yanına zararlı olması, sağlığı olumsuz etkileme ihtimali hormon kullanımı önündeki başlıca engeller olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç: Menozla ilişkili olarak "doğal olan sağlıklıdır" algısı katılımcılar arasında hakim bir algı olarak kendini göstermektedir. Hormon kullanımına karar verme sürecinde de "doğallık" ve "sağlıklılık" kavramları ön plana çıkmaktadır.

Danışman: Dr. Serap Çifçili, Dr. Mehmet Akman

ALTUNİZADE HAFİZE ÖZAL İLKÖĞRETİM OKULUNDA ASTIM VE ALLERJİK HASTALIKLARIN GÖRÜLME SIKLIĞI, RİSK FAKTÖRLERİ VE SON 3 YILDAKİ SEYRİ

Demirbaş M., Yurten H., Uyanık N. E., Maya S., Çolak T. S.

Giriş: Allerjik hastalıklar ve astım görülme sıklığı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde son yıllarda belirgin olarak artmaktadır. Ülkemizde, özellikle de Büyükşehirlerde bu artış gözlemlenmiştir.

Amaç: Çalışmamızın amacı İstanbul'daki Üsküdar ilçesi'ndeki bir ilköğretim okulunda allerjik hastalıklar ve astım görülme sıklığını belirlemek, allerjik hastalıkların ve astımın gelişimi üzerine olası risk faktörlerini tespit etmek, daha önce aynı okulda MasCO 2003 çerçevesinde gerçekleştirilmiş olan (MasCo2003, Sözel sunum:10) çalışmanın sonuçları ile karşılaştırmaktır.

Yöntem: Bu çalışma kesitsel bir araştırma olup Altunizade Hafize Özal İlköğretim Okulunda eğitim gören 6-14 yaş arasındaki 1197 çocuk üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ISAAC (International Study of Asthma and Allergy in Childhood) sorgulama formuna, genetik ve çevresel faktörleri sorgulayan sorular eklenerek oluşturulmuş anket okulda dağıtılmış ve çocukların aileleri tarafından doldurulması istenmiştir. Elde edilen veriler SPSS istatistik programında değerlendirilecektir.

Bulgular: Çalışmada elde edilen anket sonuçları halen veri tabanına girildiğinden kesin sonuçlar henüz sunulmamıştır. Çalışma sonunda doktor tanılı astım, hışıltı(wheezing), saman nezlesi, atopik dermatit, gıda allerjisi görülme sıklığı tespit edilecek. Allerjik problemleri olan çocuklar ile olmayan çocuklar karşılaştırılarak allerjik hastalıkların gelişimi üzerine olası risk faktörleri belirlenecektir. Ayrıca MasCo 2003 kapsamında yapılan çalışmanın sonuçları ile de karşılaştırılacaktır.

Sonuç: Çalışmamız sonrasında elde edilecek veriler doğrultusunda allerjik hastalıklar ve astım görülme sıklığı ve olası risk faktörleri konusunda sağlık çalışanları ve ebeveynlerin dikkati çekilecek. Bu hastalıkların son üç yıldaki seyri üzerine bilgi edinilecektir.

Danışman: Dr. Cevdet Özdemir

HEKİMLERİN PEDIATRİK YAŞ GRUBUNDA ÜST SOLUNUM YOLU ENFEKSİYONLARINDA ANTİBİYOTİK KULLANIM DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ

Ketenci F., Baran L., Akçe M., Gencer H.

Giriş: Antimikrobiyal ajanların kullanılmaya başlanmasıyla antibiyotik kullanımı ve antimikrobiyal direnç arasında doğru orantılı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Antibiyotik tedavisi patojenleri yok etmekle kalmayıp koruyucu normal florayı da yok etmektedir. Yapılan birçok çalışmada reçete edilen antibiyotiklerin büyük bir kısmının viral enfeksiyonlar için ya da antibiyotik terapinin uygun olmadığı bakteriyel enfeksiyonlar için verildiği saptanmıştır. Bu durumlarda antibiyotik reçete edilmesinin medikal ve sosyal nedenlerden kaynaklandığı gösterilmiştir.

Amaç: Pediatrik yaş grubunda hekimlerin üst solunum yolu enfeksiyonları için antibiyotik reçete etmesini etkileyen faktörlerin araştırılması ve antibiyotik kullanım davranışlarının belirlenmesi.

Yöntem: Kesitsel tipteki çalışmamızın verileri ilgili literatür taranarak 6 tanesi vaka olan toplam 17 soru içeren anketimizi İstanbul'daki sağlık ocakları, devlet ve SSK hastaneleri, üniversite ve araştırma hastanelerinde çalışan aile hekimleri, pediatrist, pediatri asistanı ve pratisyen hekimlere uyguladık. İstatistiksel analiz SPSS 13.0 for Windows paket programıyla yapıldı. Verilerin istatistiksel analizinde Ki-kare ve t testi yöntemleri kullanıldı

Bulgular: Araştırmamıza katılan doktorların %55'i kadın, %45'i erkekti. bunların %48'i pediatri asistanı %35'i pediatri uzmanı, %14'ü aile hekimi %3'ü pratisyen hekimdi. Doktorların %58'i üniversite veya eğitim araştırma hastanesinde çalışmaktaydı. %73'ü 5 yıldan az süredir hekimlik yapmaktadır. Hekimlerin %62'si hastalarına ilk başvuruda 5 - 10 dakika zaman ayırmakta. %17'si günde 10 , %14'ü 20, %8'i 30 hastaya oral veya parenteral antibiyotik reçete etmektedir. Hekimlerimizin %50'sine göre ailelerin çoğunluğu (%91-99'u) çocuğuna antibiyotik reçete edilmesini arzu ediyor ve %50'sine göre ailelerin birkaçı (%1 - 10'u) çocuğuna antibiyotik reçete edilmesinden endişeleniyor.

Sonuç: Hekimler antibiyotik reçete etmeleri gereken klinik durumları çok iyi analiz etmelidir ve ebeveynlerin etkisi altında kalmamalıdır. Gereksiz antibiyotik kullanımını önlemek antibiyotik rezistansını azaltacaktır.

Danışman: Dr. Ahmet Soysal

CROHN HASTALIĞI ETYOPATOGENEZİNDE MYCOBACTERIUM AVIUM SP. PARATÜBERKÜLOZİSİN ROLÜ VAR MI ?

Yıldırım F., Yüksel N. G., Dede S.

Giriş: Crohn hastalığı, gastrointestinal kanalın dönem dönem aktivasyon, dönem dönem remisyonlarla giden idyopatik, kronik, inflamatuvar ve granülatöz hastalığıdır. Asıl sebebi bilinmemekle birlikte gastrointestinal lümendeki bakteriyel komponentlerin hastalığın etyopatogenezinde önemli rolü olduğu gösterilmiştir.

Amaç: Bu çalışmada granülatöz bir infeksiyon olan Mycobacterium avium subsp. paratuberculosis' in (MAP) Crohn Hastalığı'nın etiyolojisi ve tedavisindeki yerini belirlemeyi amaçladık. Ayrıca hastaların doğum mevsimleri, geçirdikleri hastalıklar, ilaç kullanımları, stres, hastalık başlangıcı veya süreci üzerindeki etkileri de sorgulanarak hastalıkta rolü olabilecek faktörleri belirlemeyi hedefledik.

Yöntem: Vaka-kontrol dizaynı araştırmaımızda Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi inflamatuvar bağırsak hastalıkları polikliniğine başvuran 30 Crohn hastası ve 10 sağlıklı kontrol çalışmaya alındı. MAP 'in varlığını saptayabilmek için hem hasta hem kontrol grubundan kan örnekleri alınarak lökositce zengin "buffy coat" tabakası ayrıştırıldı. "Buffy coat"un bir kısmı DNA ekstraksiyonu yapılarak QIAamp® DNA Mini Kit ile yapılacak PCR analizi için, kalan kısmı ise lowenstein-jehnsen besiyeri ile Bactec12B şişelerine ekim yapılması, EZN ve RA boyamaları için kullanıldı. Ayrıca hasta ve kontrollere, 11 kapalı uçlu ve 6 açık uçlu sorudan oluşan toplam 17 soruluk bir anket uygulandı.

Bulgular: Araştırmamıza katılan hasta grubunun 15'i erkek 15'i kadın ve kontrol grubunun 4'ü erkek 6'sı kadındır. Hasta grubunun yaş ortalaması 40.1, kontrol grubunun yaş ortalaması 38.6'dır. Hastalarımızın doğum zamanları mevsimsel olarak tanımlandığında %40'ının ilkbahar, %33'ünün yaz,%6 sının sonbahar ve %13 ünün kış olduğu bulunmuştur. Kontrol grubundaki kişilerden erişkinlik dönemlerinde antibiyotik kullananların oranı %60 iken, hasta kişiler arasında bu sonuç %83 olarak bulunmuştur. EZN ve RA teknikleriyle yapılan boyamalar ve PCR analizi sonuçlarına göre hastalardan hiçbirinin kanında MAP saptanmamıştır. Altın standart olarak kabul edilen Lowenstein-Jehnsen ekimi ve Bactec12B ekimi henüz sonuçlanmamıştır. Çalışmamız Mayıs 2006'da tamamlanıp sunulacaktır.

Sonuç: MAP -PCR pozitifliği CH 'da kontrolden farksız bulunmuştur ve bu bulgularla hastalığın etyopatogenezinde rol oynadığını söylemek mümkün değildir.

Danışman: Dr. Hülya Hamzaoğlu

FİZİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON ÜNİTESİNDE TEDAVİ GÖREN HASTALARIN MEMNUNİYETİ

İşeri M., Okur S., Çiftçi Ş., Kazmacan T.

Giriş: Rehabilitasyon, kişinin doğuştan veya sonradan, herhangi bir nedenle oluşan kalıcı veya geçici yetersizliklerinin, kaybedilmiş bazen de kısıtlanmış olan fonksiyonel kapasitesinin belirlenerek tedavi edilmesi, psikolojik, sosyal ve mesleki açıdan da desteklenerek günlük yaşamda bağımsız hale gelmesini sağlamaktır. Rehabilitasyon programına uyumda hasta memnuniyetinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Amaç: Ayaktan fizik tedavi ve rehabilitasyon ünitesinde tedavi gören hastaların tedavi süreci içerisinde, hastane çalışanları, ünitenin fiziksel koşulları, tedavilerin sürdürülmesi hakkındaki memnuniyetlerini değerlendirmek ve hastane çalışanlarını bu doğrultuda geri bilgilendirilmesini sağlamaktır.

Yöntem: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde Şubat-Nisan 2006 tarihleri arasında fizik tedavi ve rehabilitasyon ünitesinde tedavi gören 55 hastaya 22 tanesi kapalı uçlu, beş tanesi açık uçlu olmak üzere toplam 27 sorudan oluşan anket, yüz yüze görüşme şeklinde uygulanmıştır. Veriler SPSS 11.0 programı ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan 10 ile 82 yaş arası 55 hastanın 13'ü (%24) erkek, 42'si (%76) kadındır. Tedavi görenlerin 18'i (%33) ev hanımı, 13'ü (%24) emekli, 11'i (%20) memurdur. Hastalarımızın 20'si (%36) daha önce bir kez, 13'ü (%24) daha önce birden fazla tedavi almıştır. 22'si (%40) daha önce hiç fizik tedavi almamıştır. Daha önce tedavi alan 33 hastanın 17'si farklı bir merkezde tedavi almıştır, bu hastaların 6'sı (%35) daha önce gittikleri merkezden daha memnun olduklarını geri kalan 11'i (%65) ise bu üniteden daha memnun olduklarını belirtmişlerdir. "Terapistim tedavi boyunca benimle yeterince ilgilendi" cümlesine hastaların 46'sı (%84) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. "Tedavi aldığım süre içinde ortamın temizliğinden memnun kaldım" cümlesine 43'ü (%78) olumlu cevap verirken 12'si (%22) olumsuz cevap vermiştir. Hastaların 45'i (%82) "sormak istediğim tüm soruları rahatça sordum" cümlesine kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Hastaların 52'si (%95) gelecekte tekrar tedavi almaları gerekirse bu hastaneye geleceklerini belirtmiştir.

Sonuç: Hastaların büyük bir çoğunluğu aldıkları tedavi hizmetlerinden ve ünite çalışanlarının yaklaşımından memnun olarak tedavilerini tamamlamıştır. Sonuç olarak; hastalara yakın ilgi gösterilmesi, tedavi hakkında yeterince bilgilendirilmeleri temizlik gibi çevresel faktörlere göre tedavi memnuniyetini belirlemede daha etkili görünmektedir.

Danışman: Dr. Gülseren Akyüz

HEKİMLERİN VE ECZACILARIN D VİTAMİNİ KULLANIMI KONUSUNDAKİ DAVRANIŞ BİÇİMLERİ

Batu D., Özoran E., Zengin G., Şen A.

Giriş: D-vitamini entoksikasyonu, ülkemizde bilinçsiz olarak gereksiz ve yüksek dozda D-vitamini tedavisi verilmesi nedeni ile sık görülmektedir. Bunun sebebi yüksek doz D-vitamini kullanımının zararlarının bilinmemesi, her büyüme-gelişme geriliğinin raşitizmden kaynaklandığının düşünülmesi, diş çıkması veya yürümesi geciken bazı bebeklere gereksiz yere raşitizm tedavisi dozunda D vitamini verilmesidir. Ayrıca, süt çocuklarına tavsiye edilen D vitamini profilaksi dozlarında da farklılıklar olduğu görülmektedir. **Amaç:** Hekimlerin D-vitamini reçeteleme ve dozları konusundaki tercihlerini tespit etmek ve eczacıların hastalara tavsiyelerini ve davranış biçimlerini belirlemek.

Yöntem: Araştırmamızda birinci basamak sağlık hizmeti veren pediatrist, pratisyen hekim ve aile hekimleri ile eczacıların D-vitamini kullanımı konusundaki bilgilerini ve davranışlarını ölçen 2 ayrı anket hazırlandı. Anketler İstanbul'da toplam 226 hekime ve 116 eczacıya yüz yüze görüşülerek uygulandı.

Bulgular: Anketimize katılan doktorların %20.4'ü pratisyen hekim, %11.1'i aile hekimi ve %68.6'sı pediatristti. Anketimize katılan doktorların 1.29±0.59 yaşına kadar, ortalama 594±1273 (min:400-max:10000) ünite dozunda profilaktik D-vitamini önerdiği görüldü. Pratisyen hekimler ve aile hekimlerinin %32'si, pediatristlerin %68'i gerekli gördüğü durumlarda tetkik yapmadan profilaktik D-vitamini dozunu arttırdıklarını belirttiler (p=0,00). Anketimize katılan doktorlar; diş çıkmasını 11.62±3.46, fontanel kapanmasını 17.03±3.29 ve yürümeyi 16.97±3.49 aydan sonra gecikmiş kabul etmekte idi. Doktorların %51.8'i raşitizm tedavisinde tek doz [stoss tedavi, ortalama 373.076±146.884 (min:150.000-max:900.000) ünite D vitamini] geri kalanı ise uzun süreli düşük doz D vitamini önermekte idi. Eczacı anketimize 53 kalfa, 63 eczacı katıldı. Anketimize katılan eczacıların %62.4'ü ailelerin kendilerine reçetesiz D-vitamini tedavisi için başvurduğunu belirtti. Ailelerin eczacılara reçetesiz D-vitamini almak için yıllık başvuru sayısı 32.51±32.9 idi. Reçetesiz başvurulara eczacıların %74.4'ünün D-vitamini tedavisi önerdiği görüldü. Eczacıların %74.3'ünün yüksek doz (stoss tedavi), %25.7'sinin günlük D-vitamini tedavisi önerdiği ve yüksek doz tedavide 3.600.000 üniteye kadar D-vitamini önerildiği tespit edildi.

Sonuç: Anketimizde doktorların profilaksi ve tedavide normalden daha yüksek dozda D-vitamini önerdiği görülmektedir. Eczacıların çoğunluğunun reçetesiz D-vitamini verdiği ve önerilen dozların D-vitamini entoksikasyonuna sebep olabilecek yükseklikte olduğu görüldü.

Danışman: Dr. Serap Turan

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIMDA TEDAVİ GÖREN BEBEKLERİN ANNELERİNİN PSİKOLOJİK DEĞERLENDİRİLMESİ VE EMZİRME DURUMLARI

Börekçi D., Yaylalı G., Uğur A. R., Çavdar M.

Giriş: Postpartum Depresyon (PPD) doğumu takiben ilk bir yıl içinde sık karşılaşılan bir problemdir. Bebeği yoğun bakımda yatan annelerde bu risk daha fazladır. Anne sütü bebekler için en ideal besindir. Prematüre bebeklerde anne sütü ile beslenme oranları daha düşüktür.

Amaç: Bu çalışmada, yoğun bakıma alınan bebeklerin annelerinin ve sağlıklı bebeklerin annelerinin depresyon, anksiyete skorları ve bağlanma şekilleri ile bebeklerin 1. ayda sadece anne sütüyle beslenme oranlarını saptamayı amaçladık.

Yöntem: Sorunsuz hamilelik yaşayan, sağlıklı bebek doğuran 82 anne ve bebekleri kontrol grubunu oluştururken; yenidoğan yoğun bakımda takip edilen 63 bebek ve anneleri (n:59), çalışma grubumuzu oluşturmuştur. Her iki grup annelerine, doğumdan hemen sonra bir anket uygulanmıştır. 1. ayda Edinburg Postpartum Depresyon Skalası (EPDS) ve annenin endişe düzeyini saptamak amacıyla genel (trait) ve durum (state) anksiyete skorlaması ve bağlanma anketi yapılmıştır. Ayrıca bebeklerin beslenme durumları gözlenmiş ve fizik muayeneleri yapılmıştır.

Bulgular: Her iki grupta annelerin yaşı, eğitim durumları, pariteleri ve önceki bebeği emzirmeleri farklı değildi. Yoğun bakımda yatan bebeklerin 37 si (%58.6) prematüre idi. Yoğun bakımda yatan bebeklerin 1.ay sadece anne sütü ile beslenme oranı sağlıklı bebeklere göre anlamlı olarak düşük saptandı (sırasıyla %52 ve %82). PPD saptanan (EPDS≥13) anneler, sağlıklı grubun %12.2'sini oluştururken; çalışma grubunun ise %26'sını oluşturdu (p=0.05). Yoğun bakım annelerinin ortalama EPDS skoru (9.5±5.6), kontrol grubundan (7.3±4.9) anlamlı olarak yüksek bulundu (p=0.02). Genel-durum endişe skorları ve bağlanma şekilleri yönünden karşılaştırıldığında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamadı.

Sonuç: Bebeği yoğun bakımda yatan annelerde PPD riski ve ortalama EPDS skoru kontrol grubundan daha yüksektir. Yoğun bakımdaki bebeklerin 1. ayda sadece anne sütü ile beslenme oranları daha düşüktür. Riskli gruba psikolojik destek verilmesi annelerin ve bebeklerin sağlığını olumlu yönde etkileyecektir.

Danışman: Dr. İpek Akman

M. Ü. TIP FAKÜLTESİ HASTANESİ PERSONELİNİN EL YIKAMA ALIŞKANLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Uğurluoğlu H., Keğin M., Şahin B., Kabakçı D., Odabaşı A.

Giriş: Günümüzde hastane enfeksiyonları önemli bir mortalite ve morbidite sebebi oluşturmaktadır. Bu enfeksiyonların büyük bir kısmı düzenli el yıkama ile önlenbilmesine rağmen ortalama olarak hastane yatışlarının %5-10'unun hastane enfeksiyonu kökenli olduğu bildirilmiştir.

Amaç: Bu araştırmada Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde görev yapmakta olan personelin (Doktor, intern, hemşire, hizmetli) el yıkama ile ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmamız kesitsel araştırma şeklinde yürütülmüş ve 97 (35 erkek, 62 kadın) hastane personeline 12 sorudan oluşan bir anket ile yapılmıştır. Anketimizde kişisel bilgiler (Yaş, Cinsiyet) dışındaki sorular çoktan seçmeli olup iki soruda birden fazla seçenek işaretlenebilmekte idi. Anket personele dağıtılıp tekrar toplanmak sureti ile uygulanmıştır. Çalışmamız Şubat- Mart ayları içerisinde yürütülmüştür. Anket sonucunda elde edilen veriler SPSS 11.0 programı ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmamıza katılan 97 hastane personelinin 6'sı uzman doktor, 27'si asistan doktor, 18'i intern, 29'u hemşire ve 17'si de hizmetlidir. 91 personelin herhangi bir hastalığın taşıyıcısı olmadığı ve 6'sının ise bir hastalık taşıyıp taşımadığını bilmediği tespit edildi. Araştırmaya katılan personelin %82'si ellerini sıvı sabunla yıkadıklarını belirttiler. El yıkamanın hastane enfeksiyonlarını yüzde kaç önleyebileceği konusunda ise katılımcıların 45'i %60 oranında, 31'i ise %95 oranında önlenebileceğini ifade ettiler. El yıkama ile önlenebilecek enfeksiyonları sordüğümüzda ise personelin %67 si MRSA ve %62.9'u hepatitin önlenebileceğini belirttiler.

Sonuç: Hastanemiz personelinin el yıkamanın önemini farkında oldukları ve bu konudaki bilgi, tutum ve davranışlarının yeterli seviyede olduğu sonucuna varılmıştır.

Danışman: Dr. Arzu Denizbaşı

GEBELERDE İLAÇ KULLANIMI VE POTANSİYEL SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Koçman A., Serim A., Erenoğlu Ç. M., Çin B.

Giriş: Türkiye ve dünyanın birçok ülkesinde piyasadaki ilaçların bir kısmının gebelikte kullanım tehlikeleri hakkındaki bilgiler halen kısıtlıdır. Ülkemizde gebelikte ilaç kullanımı ile ilgili sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır.

Amaç: Biz bu çalışmada ülkemizde gebelikte ilaç kullanım sıklığını, kullanılan ilaç türlerini ve kategorilerini tespit edip, kullanılan ilaçların gebelik sonuçlarına olabilecek olası etkilerini araştırmayı planladık.

Yöntem: Araştırmamız MÜTF Kadın Hastalıkları ve Doğum AD, Farmakoloji AD ve ICP grubumuzun ortak bir çalışmasıdır. Gebeliğin ilk 3 ayında alınan ilaçların, anne ve bebek sağlığı açısından etkileri, bebek ağırlıklarına, gestasyonel yaşa ve doğumdaki APGAR skoruna herhangi bir etkisinin bulunup bulunmadığı araştırmamızın kapsamı içindedir. 2004-2006 yılları arasında M.Ü. Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Servisinde doğum yapmış hastalar çalışma kapsamına alındı. Hasta verileri rastgele seçilen 100 hastanın dosyaları retrospektif olarak taranarak elde edilmiştir. Gebelerin demografik özellikleri, kullanılan ilaçlar, doğum tipleri, bebek doğum ağırlığı ve cinsiyetleri, APGAR skorları veri toplama formlarına retrospektif olarak geçirilmiştir. Veriler "SPSS ver.13" programı ile analiz edilmiştir. İstatistiksel analizlerde korelasyon testi ve yüzde hesabı kullanılmıştır.

Bulgular: Anketimize katılan annelerin yaşları 21 ve 45 arasında değişmekteydi. Gebelerin çoğunluğunun ilk trimesterde ilaç kullanmakta olduğu tespit edildi. Gebelikte ilaç kullanımının büyük oranda vitamin replasmanı olduğu izlendi. Proflaksi amacı dışında herhangi bir tıbbi problemden dolayı ilaç kullanan gebelerde mevcuttu. Doğan bebeklerin ise %47'si erkek, %46'sı kız cinsiyetli olarak bulundu. Bu bebeklerin %6'sının cinsiyeti bizim taradığımız kayıtlarda bulunamadı. Takviye amacıyla alınan Folik Asit ve multivitamin haplarının çok kullanılan ilaçlar olduğu bulundu. (%56) Bu ilaçların kullanımıyla bebeklerin sağlık durumları arasında bir korelasyon saptanamamıştır ($p>0.05$). Diğer ilaçların kullanılmasında da yeterli gebe sayısına ulaşılmadığından gebelik üzerine olan etkileri saptanamamaktadır. Bu ilaçlar için daha yüksek sayılarda anlamlı veriler elde etmek için daha fazla sayıda gebeye ulaşmak gerekmektedir. Kullanılan ilaçlar arasında antibiyotikler, hormon replasman ajanları, antikoagülanlar, kortizon ve NSAID tipi ilaçlar bulunmaktadır.

Sonuç: Araştırmamızın sonuçlarına göre Folik Asit ve multivitamin kullanımının herhangi bir konjenital anomali ve hastalık açısından risksiz sayılabilecek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ülkemizde gebelikte vitamin kullanımı önemli ölçüde yaygındır. Diğer ilaçlar için yeterli sayıda diğer türde ilaç kullanan gebe bulunmadığından risk tespiti yapılamamıştır.

Danışman: Dr. Alin Başgöl

ÜNİVERSİTE HASTANESİNE BAŞVURAN GEBELERDE İLAÇ KULLANIMI ALIŞKANLIĞI

Şahan E., Demirel K., Karaosmanmemet A., Calp S.

Giriş: Anne adaylarının gebeliklerinin ilk aylarında ve gebe kalmadan önceki son aylarda kullandıkları ilaçların bilinmesi, ilaçlara bağlı teratojenite riskinin değerlendirilmesi açısından son derece önem taşımaktadır. Bu konuda kabul edilen risk sınıflandırmasına göre bütün ilaçlar, A, B, C, D ve X sınıflandırmasına göre değerlendirilmektedirler.

Amaç: Sağlık hizmetinde son basamak olarak değerlendirilen üniversite hastanesine başvuran gebe hastaların gebelik öncesi ve gebelikleri sırasında kullandıkları ilaçların araştırılması ve ilaç kullanımlarını etkileyebilecek bazı sosyodemografik özellikleri ve alışkanlıklarının araştırılması amaçlandı.

Yöntem: Bu amaçla 3 Ocak.2006 ile 21 Mart 2006 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi Gebelik Polikliniği'ne gebelik takibi için başvuran ve araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 53 hasta ile yüz yüze görüşme yoluyla anket uygulandı. Ankette; gebelerin, sosyodemografik özellikleri ve gebelik öncesi son 1 ay ve gebelikleri sırasında ilaç kullanım alışkanlıkları sorgulandı.

Bulgular: Ortalama 29 yaşında, %59'u ev hanımı, % 68'i ilköğretim ve lise mezunu,%66'sı ev hanımı, %83'ü sosyal güvence sahibi, %47'si 1000YTL den az aylık geliri olan toplam 53 gebe ile görüşüldü. Gebeliğini ortalama 33.6. gününde öğrenen bu kadınların %49'u son adet tarihinden 1 ay öncesine kadar, %21'i ise gebeliğini öğrendiğinde en az bir adet ilaç kullandığını belirtti. Gebelik öncesinde ilaç kullananların ortalama 1.6 ilaç kullandığı ve bu ilaçların % 15.4'ünün X sınıfı teratojen ilaç olduğu ve gebelik sırasında ise ortalama 1.7 ilaç kullandığı ve bu ilaçların % 5.6'sının X sınıfı teratojen ilaç olduğu tespit edildi.

Sonuç: Kadınların gebeliklerini erken dönemde fark ettikleri, yaklaşık yarısının gebelik öncesinde ilaç kullandıkları buna karşın gebeliklerini öğrendiklerinde bunun %57 oranında düşüş gösterdiği görüldü. Ayrıca gebelik öncesi ve sırasında yüksek risk sınıfından (X) teratojen ilaçların az olmakla beraber kullanıldığı sonucuna varıldı.

Danışman: Dr. Ahmet Akıcı

ACİLE GELEN VAKALARDA KAZA ORANLARI

Demirkol M. E., Şahin H. H., Şimşek M. H., Demirel H.

Giriş: Kaza denilince beklenmedik bir zamanda ve beklenmedik şekilde oluşan yaralanmalara, can ve mal kayıplarına neden olan olayları anlarız. Çocuklar kazalara daha fazla maruz kalmaktadır. Çocuklarda görülen kazaların büyük kısmı evde meydana gelmektedir. Etraflarındaki nesnelere aşırı ilgi gösteren, zamanlarının çoğunu etrafı kurcalamak ve öğrenmeye çalışmakla geçiren çocuklar, el ve vücut maharetlerinin yetişkinlerden daha az olması nedeniyle risk altındadırlar. Sağlık Bakanlığı, 112 acil sağlık hizmetlerine, bebek ve çocuklar için yapılan acil çağrılarının %79'unun ev kazaları ve yaz döneminde yaşanan boğulmalara bağlı olduğunu belirterek durumun önemini vurgulamıştır.

Amaç: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Çocuk Acil'e başvuran son 1 yıldaki hastaların başvurma nedenlerinin ne kadarının kazalardan kaynaklı olduğunu tespit etmek ve bu kazaların, genel olarak kaza sınıflandırmalarına göre oranlarını belirlemek.

Yöntem: Araştırmamızın ilk bölümünde Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Çocuk Acil bölümünün son 1 yıllık kayıtları incelendi. Bunların içinden 213 başvurunun kazalarla alakalı olduğu tespit edildi. İkinci bölümde ise bu kayıtların dosyalarına ulaşılacak, daha detaylı bilgi sağlanacak ve elde edilen veriler oranlar halinde sunulacak.

Bulgular: Çalışmamızda yer alan 213 kayıtın %58'i erkek, %42'si kızdır. Acile getirilen çocukların yaşları 4 ay ile 17 yaş arasında değişmektedir. Bunların %56'sı 2-4 yaş arası çocuklardan oluşmaktadır. Hastaların %66'sı kimyasal madde zehirlenmesiyle, %21'i travmayla, %3'ü ilaç zehirlenmesiyle, %6'sı yabancı madde yutma durumuyla, %2'si kesiyle, %1'i yanıkla, %1'i böcek ısırığıyla başvurmuştur. Başvuran hastaların %1'i intihar girişimiyle hastaneye getirildi. Başvuruların %55'ine korozif madde zehirlenmesi tanısı konuldu. Hastaların %20'si ilgili poliklinik ve hastanelere sevk edilirken %68'i taburcu edildi. Hastaların %3'ü ise hastaneye yatırıldı.

Sonuç: Yaptığımız çalışmada kaza sebebiyle acile getirilen çocukların çoğunun ev kazalarına maruz kaldığı ve bunların içinde de en çok kimyasal madde zehirlenmelerine maruz kaldıkları gözlemlendi.

Danışman: Dr. Refika Ersu

ÇOCUKLARDA GÖRÜLEN SUPRAKONDİLER HUMERUS KIRIKLARI VE HASTALARIN POSTOPERATİF DEĞERLENDİRMESİ

Bedir O., Vural A., Arici M., Bayrak A.

Giriş: Suprakondiler humerus kırıkları çocuklarda en sık görülen dirsek kırıklarıdır. Suprakondiler humerus kırıklarının oluşum mekanizması genellikle ekstansiyon pozisyonundaki dirseğin sert bir zemin üzerine çarpması şeklindedir. Bu kırıklar, kırık fragmanların birbirleriyle olan ilişkilerine göre konservatif veya cerrahi olarak tedavi edilir.

Amaç: Suprakondiler humerus kırıklarının tedavileri hakkında fikir sahibi olmak, tedavi süresi içerisinde ve tedavi sonrasında oluşabilecek komplikasyonları değerlendirmektir.

Yöntem: Marmara Üniversitesi Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Kliniğinde 06/08/2003-01/03/2006 tarihleri arasında suprakondiler humerus kırığı nedeniyle konservatif veya cerrahi tedavi uygulanmış 19 hastanın dosyalarını inceledikten sonra ikisi ile yüz yüze, dokuzu ile telefonla görüştük. Hastalara onar soru sorduk, yüz yüze görüştüğümüz hastaları ayrıca muayene ettik. Görüşemediğimiz hastalarla ilgili verileri ise hasta dosyalarından elde ettik.

Bulgular: Çalışmaya katılan hastaların 14'ü (%73.7) erkekti. Değerlendirilen hastaların yaş ortalaması 7.8 idi. Gartland sınıflamasına göre hastaların kırıklarının 3'ü (%15.7) Tip I, 6'sı (%31.5) Tip II, 10'u (%52.6) Tip III kırıklardan oluşmaktaydı. Hastaların 12 sinde (%63.2) sağ, 7'sinde (%36.8) ise sol dirsek tutulumu vardı. Tip I (ayrılmamış) kırığı olan 3 hastaya 3 hafta süreyle uzun kol alçısı şeklinde konservatif tedavi uygulanmıştı. Kalan 16 hasta (Tip II ve III; kısmi veya tam ayrılmış) ise cerrahi olarak tedavi edilmişti. Bu hastalara genel anestezi altında, skopi cihazı kontrolünde, kapalı redüksiyon ve perkütan telleme yapılmıştı. İki hasta erken dönemde, redüksiyonun bozulması nedeniyle, tekrar opere edilmişti. Postoperatif 3 hafta uzun kol alçısı uygulanan hastaların, bu süre sonunda alçıları açılarak telleri çekilmiş ve dirsek hareketlerine başlanılmıştı. Postoperatif dönem hasta değerlendirilmesinde hastaların dirsek hareket açıklığı, deformite, sinir arazi ve cerrahi yara problemleri değerlendirildi. Tüm hastaların dirsek hareket açıklıkları tamdı ve hiçbir hastada deformite saptanmadı. Bir hastada ulnar sinir tutulumuna bağlı hareket ve duyu kaybı gelişmesi dışında sinir yaralanması görülmedi. Yara problemi hiçbir hastada oluşmadı.

Sonuç: Yapmış olduğumuz araştırma neticesinde hastalar genel olarak tedaviden sonraki fonksiyonel ve kozmetik durumlarından memnundular. Tip I suprakondiler humerus kırıklarında alçı tedavisi, Tip II ve III kırıklarda ise cerrahi tedavi ile başarılı sonuçlar alınmaktadır.

Danışman: Bülent Erol

MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HASTANESİ ACİL SERVİSİNE BAŞVURAN HASTALARDA SİGARA VE HASTALIK İLİŞKİLENDİREBİLME BİLİNÇ DÜZEYİ

Taş E., Doğan E., Uçkun U., Aruğaslan E., Sağlam E.

Giriş: Çağımızın kanser, kalp krizi, akciğer hastalıkları gibi mortalitesi yüksek hastalıkları için sigara temel risk faktörlerinden birisidir. Bu gibi hastalıkların akut komplikasyonlarıyla acil servise başvuran hastalara sık rastlanmaktadır.

Amaç: Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Servisine başvuran hastaların yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik durumları gibi kişisel faktörlerinin; sigara içme oranlarının; altta yatan diğer kronik hastalıklarının birbirleriyle ilişkisini ve hastaların bu konudaki bilgi düzeyini ölçmek.

Yöntem: Çalışmamız Ocak, Şubat ve Mart 2006 tarihlerinde Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Servisine başvuran hastalarla yüz yüze görüşme şeklinde yaptığımız anketlerden elde ettiğimiz verilerden oluşmaktadır. Veriler daha sonra 'SPSS 11.0.0 for Windows' programına aktarılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmamızda 52 erkek, 48 kadın olmak üzere 100 hasta incelenmiştir. Hastaların %69'u şu an sigara içmiyor ve bu grubun da %43'ü daha önce sigara içmiş. Sigara içen hastaların %83.3'ü yılda 3 kereden az acil servise başvururken; sigara içmeyenler acil servise sigara içenlere göre daha sık başvurmaktadır. Hastaların öğrenim seviyesi arttıkça sigara içme sıklığının arttığını gözledik. Sigara içen hastaların %58'i direk sigaraya bağlı bir hastalık geçirdiğini düşünmüyor.

Sonuç: Araştırmamız sonucunda elde ettiğimiz veriler, acil servise başvuran hastaların sigaranın yol açtığı sağlık sorunları hakkında bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı saptanmıştır.

Danışman: Dr. Arzu Denizbaşı

MARMARA ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ' NDE ÇALIŞAN DOKTORLARIN SENKOP VE ANİ KARDİYAK ARREST HAKKINDAKİ YAKLAŞIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Kanar B. G., Aktepe U., Subaşı C. F., Keskin O.

Giriş: Dünyada ve ülkemizde kalp ve damar hastalıkları erişkin nüfustaki en önemli ölüm nedenidir. Kardiyovasküler ölümlerin yaklaşık yarısının ani ölüm olarak gerçekleştiği ve bunlara yerinde ve çok acil müdahale gerektiği de bilinmektedir.

Amaç: Bu bilgiler ışığında Marmara Üniversitesi Hastanesi'nde çalışan doktorların ve internlerin senkop veya ani kardiyak arrestle karşılaşmaları durumunda müdahale için kendilerini yeterli hissedip hissetmediklerini ve temel bilgi düzeylerini araştırdık.

Yöntem: 18 sorudan oluşan anketimizi Marmara Üniversitesi Hastanesi`nde çalışan doktor ve internlere uyguladık. Verileri SPSS 11.0 Programında değerlendirdik.

Bulgular: Anketimizi 40 uzman doktor ve 32 intern doktor olmak üzere toplam 72 sağlık çalışanına uyguladık. Anket yaptığımız tüm doktorların yaklaşık %14 ünün şimdiye dek hastane dışı ortamda arrest olmuş bir hastaya bir şekilde müdahalede bulunmuş olduğu görüldü. Tüm doktorların % 77 si böyle bir acil bir olgu karşısında kendisini yeterli hissetmediğini ancak elinden geleni yapmaya çalışacağını vurguladı. Doktorların ancak % 15 i, intern doktorlarınsa ancak % 6 sı acil durumda gerekeni rahatlıkla yapabileceğini belirtti. Ankete katılanlar hastanemizde acil müdahale ve temel yaşam desteği konusunda düzenli bir eğitim verilmediğini bildirdiler.

Sonuç: Anketimizin sonucunda elde ettiğimiz verilere göre Marmara Üniversitesi Hastanesi'nde çalışan doktorların hastane dışı ortamda arrest olgusuna müdahalede kendilerini yeterli hissetmedikleri görülmektedir. Hastanemiz çalışanlarının acil müdahale ve temel yaşam desteği konusundaki bilgi ve yeterliliğini artırmak için düzenli eğitim sağlanması yerinde olacaktır.

Danışman: Dr. Ali Serdar Fak

MÜTF GENEL PEDIATRİ POLİKLİNİĞİNE YAPILAN BAŞVURULARDA TANI VE TEDAVİ SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Çağlıöz H., Çakırsoy G., Pehlivançık M., İlaslan H.

Giriş: Ülkelerin gelişmişlik bakımından en önemli göstergeleri, çocuk sağlığı ve hastalıkları ile ilintili verilerdir. Çocuk sağlığı ve hastalıkları ile ilgili konular, büyük oranda toplumun sosyoekonomik koşulları, kültür düzeyi, çevre sağlığı koşulları ve sağlık hizmetlerinin niteliği ile yakın ilişki gösterir.

Amaç: Marmara Üniversitesi Genel Pediatri Polikliniğine yapılan baş vurularda hastaların aldıkları ön tanı ve gerçek tanının birbiriyle tutarlılığını, gerçek tanıya ne kadar sürede ulaşıldığını, hastalardan sıklıkla istenen tetkilerin neler olduğunu ve sık tanı alan hastalıkları belirlemeyi hedefledik.

Yöntem: Marmara Üniversitesi Hastanesi genel çocuk polikliniğine baş vuran hasta çocukların ebeveynleriyle yüzyüze görüşerek, hasta seçiminde ayırım yapmadan ilk muayene sırasında ve kontrolden sonra anket uyguladık. Araştırmamız kesitsel tanımlayıcı niteliktedir. Verilerimizi SPSS 12.0 for Windows programında değerlendirdik. Çalışmamız halen devam etmektedir.

Bulgular: Araştırmamızda şimdiye kadar ulaşılan 14 çocuğun %57.1`i kız, %42.9`u erkektir. Hastaların yaş ortalaması 5.9 dur. Hastaların başvurudaki şikayetleri sırasıyla %43 idrarda kan, %21 karın ağrısı, %14 ateş, %7 kusma ve ishaldir. Hastalardan en sık istenen tetkikler sırasıyla %71 idrar tahlili, %64 idrar kültürü, %57 kan sayımı ve %36 radyografidir. Hastaların %21 inde MRI, USG, EEG gibi ileri tetkiklere baş vurulmuştur. Ön tanıyla gerçek tanının tutarlılığı %78`dir.

Sonuç: Araştırma mayıs 2006 tarihinde tamamlanıp sunulacaktır.

Danışman: Dr. Fazilet Karakoç

2.sınıf öğrencilerinin gerçekleştirdikleri araştırmaların teması "Sağlık ve Toplum" olarak belirlenmiştir.

YURTTA KALAN ÖğRENCİLERİN AIDS VE TÜBERKÜLOZ HAKKINDAKİ BİLGİLERİ VE BU HASTALIğI OLAN KİŞİLERE KARŞI TUTUMLARININ DEğERLENDİRİLMESİ

Sarı S., Okbay A., Memiş S., Gürşen C.

Giriş: Bir çok dünya ülkesinde ve ülkemizde yaşanan sorunlardan biri stigma, yani damgalamadır. Bu durum yardıma ve/veya sağlık hizmetine gereksinim duyan kişilerde utanç ve korku yaratmakta, onların profesyonel yardım almalarını engellemektedir.

Amaç: Araştırmaya katılan gençlerin AIDS ve verem hastalığının bulaşma yolları hakkındaki bilgilerini, bulaşıcı hastalığı olanlara karşı tutumlarını, bilgi-tutum arasındaki bağlantıyı ve cinsiyete göre tutumda farklılık olup olmadığını saptamaktır.

Yöntem: Araştırma 2005-2006 yılında iki özel yurttta yapılmıştır. 74'ü kız 137'si erkek olmak üzere toplam 211 öğrenciye ulaşılması hedeflenmiştir. Anket araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve değişik fakültelerden öğrencilerle test edilmiştir. Ankete yanıt oranı yetersiz olduğu için tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. Elde edilen verileri SPSS programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Kızlarda katılım oranı %88 iken, erkeklerde bu oran %34'dür. Ankete katılanların %16'sı AIDS'in öpüşme ile geçtiğini düşünürken, %94,6' sı AIDS'in hem cinsel yolla, hem kan yoluyla bulaşan bir hastalık olduğunu belirtmektedir. Ankete katılanların %86,6'sı AIDS'li hastalara karşı negatif yönde ayrımcı bir tutum uygulandığını düşünmektedir. Gençlerin %33.0'ü bu negatif tutumun nedeni olarak AIDS'in yaşamı tehdit eden bir hastalık olmasına, AIDS mikrobunu kapma korkusuna, AIDS'in seks işçileri, madde bağımlıları, homoseksüeller gibi zaten damgalanmış kişilerle ilişkilendirilmesine; dini ve ahlaki anlayışların AIDS'i anormal seks ya da seks işçiliği gibi bir hata ile eř değer görmesine, dolayısıyla bu bireylerin toplumun onlara karşı olan olumsuz tutumlarını hak ettiklerine inanmasına bağlamaktadır. Ankete katılan her 5 öğrenciden 1'i veremin cinsel ilişki ile bulaştığını düşünürken, %35.7'si veremin hastanın kullandığı çatal, kaşık, tabak, bardak ile bulaşmayacağını düşünüyor.

Sonuç: Gençlerin AIDS ve verem hakkında bilgileri genel olarak yeterlidir. Ancak AIDS'in öpüşerek geçtiğini düşünenlerin sayısı da dikkat çekicidir. Tutum olarak değerlendirildiğinde ise stigmatizasyonun daha çok AIDS için geçerli olduğu görölmektedir. Gençlere yönelik eğitimlerde, bulaşıcı hastalıklarla ilgili bilgiler yanında, bu hasta kişilere karşı olumlu tutum sergileme konusu da dikkate alınmalıdır.

Danışman: Dr. Sibel Kalaça

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİSAYAR KULLANIMINA İLİŞKİN BİLGİ, DAVRANIŞ VE İLİŞKİLİ SAĞLIK SORUNLARI

Bugun İ., Yardımcı H., Ertemel S., Öğün A. M., Dinçses E.

Giriş: Günümüzde bilgisayar; -internet kullanımı ile birlikte- inanılmaz bir hızla yaygınlaşmaktadır. Hemen her alanda hayatımıza giren bu teknoloji harikası, özellikle genç kuşak arasında yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline almıştır. Bilgisayar karşısında geçirilen zamanın giderek artmasıyla, bunun sağlık üzerine olan etkileri gündeme gelmiştir. Özellikle de üniversite gençleri bilgisayar kaynaklı sağlık sorunları açısından risk altındadır.

Amaç: Marmara üniversitesi öğrencilerinin bilgisayar kullanımına bağlı sağlık sorunları hakkındaki bilgi ve davranışlarını tespit etmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmamızda, bilgisayar ilişkili sağlık sorunları konularında literatür tarayarak bilgisayarın ergonomik kullanımını ve bilgisayarla ilişkili sağlık sorunlarını sorgulayan 36 soru içeren bir soru formu oluşturduk. Örneklemimizi; Marmara Üniversitesinde, toplam öğrenci mevcudunu temsil edebilecek sayıda, fakültelerin rastgele seçimi ile belirledik. Hazırladığımız soru formunu belirlediğimiz toplam 710 öğrenciye gözlem altında uyguladık. İstatistiksel analizde Ki-kare testini kullandık.

Bulgular: Araştırmamıza katılan geçlerin %91'i bilgisayarı en sık internet amacıyla kullanıyor. Katılımcıların bilgisayarın ergonomik kullanımı ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bunun önemine dikkat etmedikleri gözlenmiştir. Katılımcıların bilgi ve sağlık alışkanlıkları, anne-babaların eğitim düzeyi ile ilişkili olmadığı ortaya çıkmıştır. Katılımcılarımızın %60'ı bilgisayar kullanırken ara vermektedir. Fakat ara verenlerin %77'si düzensiz/yorulunca ara vermektedir. Uzun süre sağlıklı bilgisayar kullandığını ifade eden katılımcıların %94'ü boyun ağrısı ve göz bozukluğu sorunlarından; %77'si ise baş ağrısından şikayetçidir. Diğer sağlık sorunları nadiren görülmüş ve bunlarla; kullanıcının kilo-boy özellikleri arasında bir ilişki saptanmamıştır. Bu konudaki rahatsızlıklardan dolayı da hekime başvuranların oranı %8 dir.

Sonuç: Marmara Üniversitesi öğrencilerinin, bilgisayarın ergonomik kullanımı açısından yeterince bilgili olmadıkları görülmüştür. Kullanım sırasındaki şartlara ve sağlıklı kullanıma dikkat etmemekle birlikte, öğrencilerin yanlış kullanım ile ilişkilendirilecek önemli-kronik bir hastalıkları yoktur. Bu konudaki bilgi eksiklikleri için bilgilendirme çalışmaları yararlı olabilir.

Danışman: Dr. Serap Çifçili

ÜMRANIYE'DE İKİ LİSEDE EĞİTİM ALAN LİSE SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KAYGI DÜZEYLERİ VE ETKİ EDEN FAKTÖRLER

Fural M. A., Masyan H., Kurşun M., Gündoğdu C., Bilgin H.

Giriş: Psikiyatrik açıdan kaygı; somatik belirtilerin eşlik ettiği, normal dışı, nedensiz bir tedirginlik ve korku hali olarak tanımlanmaktadır. Kaygı belirtilerinin ergenlik döneminde oldukça sık rastlandığı, yaş, cinsiyet, anne-baba eğitimi, sosyo-ekonomik durum, anne-baba mesleği, başarı durumu gibi etmenlerin bireyde kaygı oluşturabileceği yapılan çalışmalarda ortaya konmuştur.

Amaç: Bu çalışmada iki farklı lisede, son sınıf öğrencilerinin kaygı durumlarının ve kaygı durumlarını etkileyen bazı özelliklerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipte olan bu çalışma İstanbul'da 476 lise son sınıf öğrencisinin okuduğu iki farklı okulda gerekli izinler alındıktan sonra Aralık 2005-Nisan 2006 tarihleri arasında yürütülmüştür. Veriler sosyodemografik değişkenler, durumluk ve sürekli kaygı envanterlerinden oluşan bir anket yolu ile toplanmış, SPSS programında değerlendirilmiştir.

Bulgular: 363 (katılım oranı %76) lise son sınıf öğrencisine ulaşılan bu çalışmada meslek lisesindeki öğrencilerin %41.1'ini, Anadolu lisesindekilerin ise %34.7'sini kız öğrenciler oluşturmaktadır. Meslek lisesindeki ve Anadolu lisesindeki öğrencilerin yaş ortalaması sırası ile 17.3 ± 0.9 , 17.8 ± 0.5 dir. Anadolu lisesi öğrencilerinin sürekli kaygı toplam puan ortalaması (45.3 ± 6.0) meslek lisesi öğrencilerinin puan ortalamalarından (47.2 ± 6.3) daha düşük saptanmıştır ($p=0.016$). Her iki lise öğrencilerinin durumluk kaygı toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Meslek lisesinde kız öğrencilerde sürekli kaygı toplam puan ortalaması (48.4 ± 6.0) erkek öğrencilerin puan ortalamasından (46.2 ± 6.2) daha yüksek saptanmıştır ($p=0.016$). Durumluluk kaygı toplam puan ortalaması ise erkek öğrencilerde daha yüksek bulunmuştur (41.5 ± 6.3 , 38.9 ± 6.0 , $p=0.005$) Anadolu lisesi öğrencileri arasında durumluk kaygı puan ortalamaları arasında cinsiyete göre farklılık saptanmazken, sürekli kaygı toplam puan ortalaması kız öğrencilerde, erkek öğrencilere göre daha yüksek olarak saptanmıştır (sırasıyla 47.4 ± 6.40 ; 44.1 ± 5.20 , $p=0.009$). Her iki lisede de öğrencinin kendini başarılı bulma, sınıfta kalma, anne ve baba eğitimi durumlarına göre süreklilik ve durumluk kaygı puan ortalamaları arasında fark saptanmamıştır. Her iki lisede kardeş sayısı ile durumluk ve sürekli kaygı puanları arasında doğrusal bir ilişki saptanmamıştır.

Sonuç: Öğrencilerin kaygı düzeylerini azaltarak onların sağlıklı bir ruhsal yapıya sahip olmalarına yardımcı olacak psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin artırılması gerektiği düşünülmektedir.

Danışman: Dr. Figen Demir- Dr. Sabahat Torun

DARÜŞŞAFKA İ.Ö.O. 5.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HİJYEN ALIŞKANLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Aydın E. L., Asan A., Bacha M., Polat S., Kılınc Z.

Giriş: İlköğretim 5.sınıf öğrencilerinin ilköğretim dönemindeki alışkanlıkları, onların ileriki yaşam tarzlarının temelini oluşturur. Bu yaşlarda aileden ve dış çevreden örnek alınan davranışlar çocuğun davranış gelişimine katkıda bulunur. Temizlik bilinci de bu yaşta şekillenir.

Amaç: Belirlediğimiz öğrenci popülasyonunda temizlik kavramının öğrenciler tarafından nasıl algılandığını ve uygulandığını araştırmamızla değerlendirmeyi amaçladık. Ayrıca temizlik alışkanlıklarını etkileyebileceğini düşündüğümüz faktörleri araştırdık.

Yöntem: Araştırmamızda öğrencilerin temizlik davranışlarını belirlemek için 16 soruluk bir anket ve okulun hijyen koşullarını belirlemek için de bir gözlem formu geliştirildi. Anketimizi Sarıyer Darüşşafaka İlköğretim Okulu (İÖO) 5.sınıfında okuyan 111 öğrenciye sınıf öğretmenlerinin de destek ve yardımlarıyla ulaşılarak uyguladık. Tanımlayıcı verileri ve araştırmamızdaki değişkenler arasındaki ilişkileri SPSS 12.0 programını kullanarak değerlendirdik.

Bulgular: Araştırmamıza katılan 111 öğrencinin 55'i erkek, 56'sı kadındı. Bu öğrencilerden %96.4'ü tuvaletten sonra ellerini su ve sabunla yıkadığını ifade etti. Öğrencilerin %50.5'i yemekten sonra, 42.3'ü hem sabah hem akşam dişlerini fırçaladığını belirtti. Ayrıca öğrencilerin yaklaşık yarısı (%46.8) 'iki günde bir' banyo yaptıklarını söyledi. Öğrencilerin temizlik alışkanlıkları ile cinsiyet, anne ve baba eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanamadı.

Sonuç: Araştırmamız sonucunda, Darüşşafaka İÖO 5. sınıf öğrencilerinin temizlik davranışlarının uygun olduğunu belirledik. Okulun fizik koşullarının hijyen açısından çok iyi olduğunu gözlemledik. Öğrencilerin temizlik davranışlarının gelişimi ve pekişmesindeki önemli etkenlerin, okulun sağladığı fizik koşulların uygunluğu, gönüllü annelerin desteği ve kontrol mekanizmaları ile ilişkili olduğu sonucuna vardık.

Danışman: Dr. Özlem Sarıkaya

ÜMRANIYE MERKEZ VE DUDULLU SAĞLIK OCAKLARINA GELEN 0-2 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN AŞILAMALARINDA KAÇIRILMIŞ FIRSATLAR

Dırala B., Hancioğlu S., Keçelioğlu K., Işık T., Latt K.

Giriş: Kaçırılmış fırsat, sağlık ocağına veya sağlık evine herhangi bir sebeple gelmiş olan aşılama için uygun kişinin gerekli aşı dozlarından herhangi birini veya hiçbirini alamadığı durumdur.

Amaç: Bu araştırmada sağlık ocağına çeşitli amaçlarla getirilen çocuklarda kaçırılmış aşı fırsatları ve ilgili faktörlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışma Aralık 2005 - Nisan 2006 tarihleri arasında Ümraniye Merkez ve Dudullu Sağlık Ocaklarında gerçekleştirilmiştir. 0-2 yaş grubu çocuklarıyla Ümraniye Merkez Sağlık Ocağı'na gelen 117 ve Dudullu Sağlık Ocağı'na gelen 62 anne veya babayla yüz yüze görüşerek veriler toplanmıştır. Görüşmelerde Sağlık Bakanlığı'nın önerdiği "kaçırılmış fırsat anket formu" kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde ki kare ve Fisher testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan annelerin % 43'ü ilkokul mezunu ve % 84'ü ev hanımıdır. Ümraniye Merkez Sağlık Ocağı'nda kaçırılmış fırsat oranı % 1.7 iken, bu oran Dudullu Sağlık Ocağı'nda % 6.5 olarak belirlenmiş ancak istatistiksel anlamlılık saptanamamıştır ($p>0.05$). Annenin okuma yazma bilme durumu kaçırılmış fırsat ile ilgili bulunmuştur. Okuma yazma bilmeyen annelerin çocuklarında kaçırılmış fırsat oranı % 25.0 iken bu oran okuma yazma bilenlerde % 2.3'dür ($p=0,02$). Babanın eğitim durumu ve sosyal güvence varlığı ile kaçırılmış fırsat arasında bir ilişki saptanamamıştır. Kaçırılmış fırsata en fazla oranda hasta çocuk polikliniğine başvuran çocuklarda rastlanmıştır.

Sonuç: Sağlık Ocağına başvuran çocuklarda eksik olan aşilar kolaylıkla tamamlanabilir. Bu amaçla sağlık personeli tüm çocuklarda ancak özellikle hasta çocuk polikliniğine başvuranlarda eksik aşıllık durumunu mutlaka sorgulamalıdır. Okuma yazma bilmeyen annelerin çocuklarının aşı takvimi her başvuruda dikkatlice gözden geçirilmelidir.

Danışman: Dr. Pınar Ay

6-12 AYLIK BEBEKLERDE BESLENME: ANNELERİN BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞLARI

Arabul S., Akar Z., Dalkılıç B., Tiber F., İğit F.

Giriş: Anne-babaların büyük çoğunluğunun ek besinlere geçiş konusunda aceleci ve heyecanlı davrandıkları düşünülmektedir. Beslenme konusunda yapılacak yanlışlıklar bebekte ileriki dönemlerde gelişme geriliği, demir eksikliği anemisi gibi problemlere neden olabilir.

Amaç: Taşdelen Beldesinde bulunan ve 6-12 aylık bebeği olan annelerin ek besine başlama ile ilgili bilgi, tutum ve davranışları belirlemek.

Yöntem: Araştırmamız tanımlayıcı niteliktedir. Araştırmamızı Taşdelen Beldesinden rastgele seçtiğimiz 30 sokakta (n=50) ve 'Alemdağ Ana Çocuk Sağlığı Merkezi'nde (AÇSAP) gönüllü olan (n=50) annelere uyguladık. Çalışmamız yüz yüze anket uygulaması ve günlük beslenme formu olarak iki kısımdan oluşmaktadır. Ayrıca çalışmamızın sonunda annelerin bilgilenmesi amacıyla hazırladığımız broşürleri dağıttık. İstatistiksel karşılaştırmalarda yerine göre ki-kare testi veya t-testi kullandık.

Bulgular: Çalışmaya alınan bebeklerin %40'ı 6-8 ay, %30'u 9-10 ay, kalan %30'u ise 11-12 aylıktır. Annelerin %66'sı ilköğretim, %11'i ortaokul mezunudur. Sahadaki bebeklerin %28'i, AÇSAP'daki bebeklerin %40'ında 6.ay ve sonrasında ek besinlere başlamıştır. Ek gıda başlama nedenine annelerin %41'i anne sütünün azalması, %27'si vaktinin geldiğini düşünmesi yanıtını vermişlerdir. Annelerin %63'ü anne sütüne devam etmektedir. Annelerin %42'si ilk ek besin olarak meyve suyu ve sebze çorbası vermiştir, %39'u ise hazır mama vermiştir. Sahada annelerin %30'u AÇSAP'daki annelerin ise %15'i inek sütü vermemiştir. Anneler, beslenme ile ilgili bilgileri en çok doktordan almaktadırlar(%81). Annelere sorularak doldurulan günlük beslenme formları incelendiğinde %49 annenin hatasız bir bebek besleme davranışı sergilediği görülmüştür. Annelerin %89'u bebeğe çay vermenin kansızlık yapacağını düşünürken, bebeğine en az haftada bir çay verenler %23 olarak tespit edilmiştir. Tüm katılımcılar arasında 14 bilgi sorusuna verilen doğru yanıt ortalaması 10.69'dur. Sağlık ocağında görüşülen annelerin sağlık ocağında görüşülen annelere göre günlük inek sütü limiti ile ilgili bilgi düzeyi daha yüksektir(p=0.004). Köfte-kıyma, kırmızı et/tavuk eti, yumurta sarısı başlama ay ortalaması sırasıyla 10.09, 10.6, 9.08 olarak bulunmuş ve bu ek gıdaları AÇSAP'ta görüşülen anneler daha erken başlamışlardır (p<0.05).

Sonuç: Anneler genel olarak protein içeren ek gıdaları olması gerekenden daha geç aylarda başlamaktadırlar. AÇSAP'ta ve sahada görüşülen anneler arasında bilgi düzeyi açısından önemli bir farklılık görülmezken, özellikle protein içerikli ek gıdaları zamanında başlama davranışı açısından anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Danışman: Dr. Mehmet Akman

GEBELİĞİN FARKINDA OLMA ZAMANI VE BU DÖNEMDE İLAÇ KULLANIMI

Şahin S., Kılıç S., Özdemir Ç., Eren A., Özgül S.

Giriş: Gebelikte kullanılan ilaçların bir kısmı, bebek ve anne sağlığını bozabilecek bir takım istenmeyen etkilere sahiptir. Bu etkiler risk kategorilerine ayrılarak sınıflandırılmaktadır. Özellikle ilk üç aylık dönemde, gebelerde ilaç kullanımı ve ilacın teratojenik etkisi fazladır. Bu dönemde annenin gebeliğini geç fark etmesi, ilaçlara bağlı teratojenite riskinin artması bakımından önem taşımaktadır.

Amaç: Gebelerin kullandıkları ilaçların ayrıntılarının yeterince bilinmesi ve teratojenik bir risk taşıyıp taşımadıklarının değerlendirilmesi, anne ve fetusun sağlığı açısından önemlidir. Araştırma grubumuz; gebe kadınlarda gebeliğinin farkına varma zamanını ile ilaç kullanımının ayrıntılarını araştırmayı amaçlamıştır.

Yöntem: İstanbul Anadolu Yakası, Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 09.01.2006-28.02.2006 tarihleri arasında Kadın-Doğum Polikliniği'nin alt birimi olan Gebe Takip Polikliniği'ne başvuran ve araştırmamızı kabul eden 100 hamile kadına; yüz yüze görüşmeyle anketimiz uygulanmıştır. Ankette; hamilelerin, anket uygulandığı sıradaki sosyo-ekonomik özellikleri, eğitim durumları ve ilaç kullanım bilinçlerini kapsayan 25 soru sorulmuştur.

Bulgular: Hamile kadınların yaş ortalaması 27.2 olarak hesaplanmıştır. İçlerinden %66'sının ev hanımı olduğu, %73'nün aylık gelirin 1000YTL'nin altında olduğu tespit edilmiştir. Gebelerin %48'i ilköğretim ve altında bir eğitim düzeyine sahip olmakla birlikte, %85'inin tek sosyal güvencesi SSK olduğu belirlenmiştir. Bu kadınlar; ortalama olarak hamileliklerinin 50. günlerinde şu anki gebeliklerini öğrendikleri gibi; aynı zamanda %72'sinin gebeliklerini kendi kendilerine gebelik testi uygulayarak öğrendikleri saptanmıştır. Gebelerin %66'sı ortalama olarak 1.8 adet ilaç kullanmakla birlikte; bu ilaçların %72.9'u A grubu, %14.4'ü B grubu, %0.8'i C grubu, %5.1'i D grubu, %0.8'i X grubu ilaçlar olarak tespit edilmiştir.

Sonuç: Genel olarak, düşük gelir durumu belirtmelerine rağmen; ilaç kullananların büyük çoğunluğunun, teratojenite sınıflandırılmasında A grubu olarak bilinen ilaçları kullandıkları sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte D ve X kategorisindeki yüksek riskler taşıyan ilaçların da, az da olsa kullanıldığı tespit edilmiştir.

Danışman: Dr. Ahmet Akıcı

SAĞLIK SİSTEMİNE ULAŞMAYI ENGELLEYEN FAKTÖRLER: SAĞLIKLI BİREYİN PERSPEKTİFİ

Çimenoğlu S., Ayhan G., Őeker Z., Yağcı T.

Giriş: Sağlık hizmetlerinden faydalanma bireyin sahip olduğu temel haklardan birisidir. Fakat bireylerin sahip oldukları bu hakka ulaŐmaları kimi durumlarda m¼mk¼n olmamaktadır. Bu durumlar sağlık sistemindeki eksiklik ve yetersizlikler nedeniyle oluŐabileceđi gibi bireysel kaynaklı da olabilmektedir.

Amaç: Bu bilgiler iŐıđında amacımız sağlık hizmetine ulaşmayı engelleyen fakt¼rlerden sistemin eksikliklerinden kaynaklananların dışında; kişilerin bakış ağıları, d¼Ő¼nce, beklenti ve inanıŐları gibi etkenlerle oluşan bireysel fakt¼rleri belirlemektir.

Y¼ntem: Araştırma y¼ntemimiz 17 soruluk anket olup; Marmara Mahallesi Yakuplu Beldesi B¼y¼kçekmece ilçesinde ikamet eden apartman sakinlerine g¼zetim altında uygulanmıştır. 118 kişiden oluşan katılımcıların seçimi randomize olarak yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında değerlendirilip; öncelikle sıklık dağılımları ve tanımlayıcı istatistikleri yapılmıştır. KarŐılaŐtırmalı istatistik değerlendirmelerde sınıflandırılmış veriler için ki kare, s¼rekli değerkenler için t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Anketimize katılan kişilerin %58.5'i erkek, %41.5'i kadındır. Anket sonuçlarına g¼re katılımcıların %51.7'si sağlık sistemindeki sorunlardan en önemlisinin sağlık personelinin ilgisizliği olduğunu d¼Ő¼n¼yor. Bunun yanında hasta oldukları zaman ilk baŐvurdukları yer sorulduğunda gelir d¼zeyi d¼Ő¼k olan kişiler Őıfalı ot satan yerleri tercih ederken, orta gelire sahip kesim eczanelere baŐvuruyor. Sağlık kuruluşuna baŐvurdukları zaman aldıkları hizmetten memnun olanların oranı %16.9 ve muayene sonrası durumları hakkında daha çok bilgilendirilmek isteyenlerin oranı ise %72.9.

Sonuç: Elde ettiğimiz bulgulara g¼re, katılımcıların çoğu hastalık belirtilerini hissettikleri zaman hekime başvurmaktadır. Aldıkları hizmet kişilerin beklentilerini karŐılamamaktadır ve en çok sağlık personelinin ilgisizliğinden Őikayetçidirler.

Danışman: Dr. Serap Çifçili

TOPLUMDA GENETİK HASTALIKLAR VE GENETİK DANIŞMANLIK İLE İLGİLİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN SAPTANMASI

Değirmenci F., Köstek O., Başkır B., Sarıçam M. H.

Giriş: Genetik hastalıklar toplumlara göre sıklıkları değişmekle birlikte, genellikle 100 canlı doğumda 2-3 oranında görülür. Bu hastalıklardan kalıtsal özellikte olanlar aile bireylerinin incelenmesini, taşıyıcı riski olan kişilerin ve doğacak çocukta hastalığın ortaya çıkıp çıkmayacağını belirlenmesini gerektirir. Bu nedenle toplumun genetik hastalıklar ve genetik danışmanlık hakkındaki bilgi düzeyi önem taşımaktadır.

Amaç: Bu araştırma ile gelecek kuşakların sağlığından sorumlu erişkinlerin; genetik hastalıklar, genetik danışmanlık ve genetik hastalıkları önleme hakkındaki bilgi düzeyini ölçmek amaçlandı.

Yöntem: Araştırmada Ümraniye Merkez Sağlık Ocağı'na 1-15 Şubat tarihleri başvuran 236 hastaya 27 sorudan oluşan bir anket uygulandı. Araştırmanın tipi tanımlayıcıdır. Anket uygulandıktan sonra katılımcılara gen, genetik hastalıklar ve hastalıkların önlenmesi ile ilgili bir bilgi broşürü dağıtıldı. Elde edilen veriler tanımlayıcı istatistikleri hesaplanarak değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya 236 kişi katıldı, katılımcıların %59.3'ü kadındı, %63.8'i 35 yaşın altındaydı ve %66.5'i evliydi. Okuma yazması olmayanların sıklığı %6.8'di, % 20.7'si üniversite ve yüksek okul mezunuydu. Çalışmaya katılanların % 55,1'i gen kavramını biliyordu. Genetik hastalıklar ile ilgili hiçbir bilgiye sahip olmama hastalıklara göre %38.1'den, %86.5'e kadar değişmekteydi, katılımcıların %43.2'sinin talasemi hakkında hiçbir bilgi sahibi olmadığını, %57.2'sinin ise Down sendromundan habersiz olduğu saptandı, %81.1'i akraba evliliklerinin sakıncalı olduğunu belirtti. Katılımcıların %63,3' ü genetik hastalıkların önlenebilir olduğunu düşünüyordu, %88.9'u Sağlıklı bir bebek sahibi olmak için gebelik sırasında önlem almak ve hazırlık yapmak gerektiğini belirtiyordu. Antenatal dönemde yapılan USG, üçlü test gibi tanı testleri az biliniyordu. Katılımcılarımızın %66.5'i genetik danışmanlık kavramını hiç duymadıklarını ifade etti; bu hizmetten haberdar olduğunu belirtenlerin ancak %16.9'u doğru şekilde tanımını yapabildi.

Sonuç: Araştırma popülasyonumuzda gen kavramı ve genetik hastalıklarla ilgili bilgi düzeyi düşüktür. Genetik hastalıkların önlenebileceği yönünde bir görüş vardır ve gebelik döneminde sağlıklı bir bebeğe sahip olmak için önlem alma ve hazırlık yapma isteği gözlenmiştir. Bilgi gereksinimini gidermek için sağlık eğitimi müdahaleleri bizim çalışma popülasyonumuzda ve benzer gruplar için uygun olabilir.

Danışman: Dr. Ahmet Topuzoğlu

ÜSKÜDAR'DAKİ DOKTORLARIN KUŞ GRİBİ HAKKINDA GENEL BİLGİ DÜZEYİ VE KUŞ GRİBİ KARŞISINDAKİ TUTUMLARI

Sarı M., Karakoç E., Kılıç İ., Alibaş H., Akbarov A.

Giriş: Tavuk vebası veya kuş gribi olarak da adlandırılan avian influenzaya sebep olan A grubu influenza virüsünün H5N1 alt tipinin, son yıllarda bazı Güney Doğu Asya ülkelerinde kanatlı hayvanlarda ortaya çıktığı ve bu hayvanlarla sıkı teması olan insanlara da bulaşarak ölümlere sebep olduğu ve aynı tip virüsün ülkemizde de saptandığı bilinmektedir. **Amaç:** Hastalığın yayılmasının önlenmesinde ve olası bir salgın durumunda sorumluluk sahibi olan hekimlerin konu hakkında bilgi ve tutumlarını ölçmektir.

Yöntem: Dokuz tütümla, 14'ü ise bilgiyle ilgili olmak üzere toplam 23 sorudan oluşan bir anket formu, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi (MÜTF), Haydarpaşa Numune Hastanesi (HNH) ve Üsküdar Sağlık Ocaklarında çalışan hekimlere uygulanmıştır. Hekimlerin bilgi düzeyi bilgi soruları puanlandırılarak ölçülmüş, toplam 27 puan üzerinden ≥ 20 puan alanların konuyu iyi bildiği kabul edilmiştir. Tutum sorularıyla, kuş gribi haberlerinin ve ülkemizde görülen vakaların hekimlerin günlük yaşantılarını nasıl etkilediği araştırılmıştır.

Bulgular: MÜTF'de (n=82), HNH'de (n=46), 20 sağlık ocağında (n=44) toplam 172 hekimle görüşülmüştür. Hekimlerin %31.4'ü uzman, %40.4'ü asistan, %28.2'si pratisyen hekimdir. Hekimlerin E/K dağılımı %48.5/%51.5 şeklinde olup yaş ortalaması $33.8 \pm 6.9SD$ (23-55) 'dir. Katılımcıların %87.3'ü kendilerine kuş gribi hakkında soru sorulduğunu ifade etmekte, %51'i kendilerini bilgi vermek için yeterli, %93.9'u ise sorumlu hissetmektedir; %43.6'sı kuş gribi etkeninin sadece adını, %31.5'i ise etkenin hem adını hem de grubunu bilmektedir. İnsanlara bulaşma yolları ve belirtileri genel olarak iyi bilinmektedir. Korunma yollarını bilenler katılımcıların %28'ini, tedavide kullanılan ilaçları bilenler ise %37'sini oluşturmaktadır. Hekimlerin %74'ü kuş gribi konusunda endişeli olduklarını, %44'ü yumurta yeme; %53'ü ise tavuk yeme alışkanlıklarında azalma olduğunu belirtirken, %57'si ülkemizde hastalığın yayılmaması için yeterli önlem alınmadığını düşünmektedir.

Sonuç: Kuş gribi ülkemizde güncelliğini sürdürmektedir. Sağlık personelinin konu hakkında bilgi sahibi olması önemlidir. Çalışmamızda tüm hekimlerin etkenin adını ve bulaşma yollarını belirtilerini bildikleri, korunma yollarını ve tedavisini ise bilmedikleri saptanmıştır. Kuş gribiyle ilgili yeterli önlem alınması için öncelikle bu konuda büyük bir sorumluluğa sahip hekimlerimizin bilgilendirilmesi gerekir.

Danışman: Dr. Arzu Uzune

MARMARA ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ'NDE ÇALIŞAN SAĞLIK PERSONELİNİN EL YIKAMA ALIŞKANLIĞI

Oo M. M., Cengiz M., Amjad A., Kızıldağ Z., Kolancı N.

Giriş: Sağlık hizmetlerinin sunumunda, başvuranlar ile sağlık personeli karşılaştığı sürece bulaşıcı hastalık riski olacaktır. Bir sağlık kuruluşunda mikroorganizmaların yayılmasını/bulaşmasını durdurmanın en iyi yolu standart önlemlere uymaktır. Her bir sağlık personeli (SP), karşılaştığı, hizmet verdiği kişinin hasta olup olmadığını düşünmeksizin her zaman bu önlemlere uymalıdır. El yıkama, enfeksiyonların önlenmesindeki en önemli ve ilk basamaktır.

Amaç: MÜ Hastanesinde çalışan SP'nin el yıkama ile ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını değerlendirmek.

Yöntem: MÜ Hastanesi'ndeki 645 SP'den, tabakalı-sistemik-örneklemeyle (asistan, intern, hemşire, temizlikçi) 222 kişi anket, 44 kişi gözlem için seçilmiştir. Bir SP, 3 hasta muayenesi süresince standart kontrol listesi ile gözlenmiş, tüm gözlemler bittikten sonra anket uygulanmıştır. Gözlem için 37 kişiye (%84.09)ve anket için 150 kişiye (%67.5)ulaşmıştır. Veriler SPSS 11.05'de değerlendirilmiştir.

Bulgular: MÜ'de SP'nin sadece %13.5'i ilk başvuranın muayenesinden önce ellerini yıkamışlardır. Eldiven giyilmesi gereken durumların hiçbirisinde, eldiven giymeden önce SP ellerini yıkamamıştır. Ellerin yıkanması işlemindeki basamakları %80 SP başarı ile uygulamıştır. Öte yandan, SP'nin çoğunluğu (%92.7) "sağlık hizmeti veren kurumlarda enfeksiyon yayılımını azaltan en önemli yolun el yıkama" ve "ellerimizi yıkayarak elimizdeki enfeksiyon yapan mikroorganizmaları azaltabiliriz" (%97.3) yanıtını vermişlerdir. SP'nin %40'ı "eldiven giymeden önce eller yıkanmalı" %54.7'si "eldiven kullandıktan sonra eller yıkanmalı", %64.7'si "hasta muayenesinden önce eller yıkanmalı" önermesine kesinlikle katılmışlardır. Ankette "SP'nin el yıkamama nedeni"ni 'havlu bulunması' ve 'yoğun iş temposu' olarak belirtmişlerdir. SP'nin delici/kesici aletlerle yaralanmalarında 'Hepatit C (%72), HIV/AIDS (%72), Hepatit B (%60), Tetanoz (%46)'un bulaşabileceğini belirtmişlerdir.

Sonuç: MÜ Hastanesinde yeterli koşullar (lavabo, su, sıvı sabun ve kağıt havlu) olmasına karşın, SP'nin ellerini gerektiğinde ve gereğince yıkamadıkları gözlenmiştir. Hem SP'ni hem de hastaneye başvuranları enfeksiyonlardan koruyabilmek amacıyla, SP'ne standart el yıkamayı öğretecek hizmet-içi eğitimler düzenlenmeli, tekrarlanmalı ve izlenmelidir.

Danışman: Dr. Nilüfer Özyayın

İSTANBUL KADIKÖY'DEKİ ECZACI VE ECZACI KALFALARININ SOĞUK ZİNCİR İLE İLGİLİ BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞLARI

Çakır E., Yaşar H. A., Kılıç M., Unkun T., Shhokovhi E.

Giriş: Soğuk Zincir istenilen miktarda etkin aşının, ihtiyacı olan kişilere doğru sıcaklıkta ulaşmasını sağlayan, insan ve malzemeden oluşan sisteme verilen addır. Aşılar çok sıcak veya soğuk ısılarla maruz kaldıklarında etkinliklerini kaybeden maddeler oldukları için soğuk zincir sistemi çerçevesinde muhafaza edilmelidirler.

Amaç: Bu çalışmanın amacı İstanbul Kadıköy'deki eczacı ve eczacı kalfalarının soğuk zincirle ilgili bilgi tutum ve davranışlarını belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı olarak planlanan bu çalışma, Kadıköy'de gelişigüzel seçilen 100 eczanede yürütülmüştür. Veriler eczacı ile kalfalara uygulanan bir anket ve bir gözlem formu kullanılarak toplanmıştır. Ankette eczacı ve kalfaların sosyodemografik özellikleri ile soğuk zincir bilgisi sorgulanırken gözlem formu ile soğuk zincir koşullarının uygunluğu değerlendirilmiştir. İstatistiksel analizlerde ki kare ve Fisher testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılanların %65'ini eczacılar,%35'ini kalfalar oluşturmaktadır. Buzdolabı sıcaklığının bulunması gereken aralığını (2-8 °C) katılımcıların %45'i doğru olarak bilmıştır. Elektrik kesintisinde acil eylem planı olanlar, katılımcıların %52'sini oluşturmaktadır. Mesleğe başladıktan sonra soğuk zincirle ilgili gelişmeleri takip edenler %65'lik bir kısımdır. Gözlem formuna göre buzdolaplarının %61'inde termometre bulunmaktadır. Termometresi bulunan buzdolaplarının %44'unun doğru sıcaklık aralığında olduğu gözlenmiştir. Buzdolabı üzerinde bir önceki güne ait ısı işlem çizelgesi ise eczanelerin sadece %10'unda bulunmaktadır. Eczanelerin %44'ünde buzdolabı kapağında aşı tespit edilmiştir. Eczacıların soğuk zincir koşullarının uygunluğunu bilmeleri ile sosyodemografik değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0.05$).

Sonuç: İstanbul Kadıköy'deki eczanelerde soğuk zincir işleyişinin yeterli derecede bilinmediği ve uygulanmadığı görülmüştür. Aşılar uygun koşullarda saklanmadıklarında etkinliklerini yitiren maddeler oldukları için, eczacı ve kalfalarının bu konuda bilgilendirilmeleri gerekmektedir.

Danışman: Dr. Pınar Ay

SPOR YAPAN ADOLESANLARDA BESLENME BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞI

Özer H., Buğur İ., Türk E., Gençoğlu Z., Singin S.

Giriş: Ergen sporcuların günlük enerji ihtiyaçları gerek bu dönemde artan fizyolojik gelişim gerekse düzenli spor aktivitelerinden dolayı oldukça fazladır. Diğer yandan ergenlerin ev dışında daha çok zaman geçirmeye başlamasıyla beraber beslenme alışkanlıkları değişir, ayaküstü atıştırma öne çıkar.

Amaç: Sporcu adolesanların temel beslenme davranışlarına ilişkin beslenme bilgilerini ve uygulamalarını belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipteki bu çalışmanın verisi, sporcu adolesanlara uygulanmak üzere ilgili literatür taranarak hazırlanmış olan 40 soruluk anket ile 24 saatlik beslenme çizelgesinden oluşan formlar ile toplandı. Bu formlar araştırmacılar tarafından 01.03.2006-01.04.2006 tarihleri arasında 4 gün boyunca, antrenmanlarını Gençlik Spor İl Müdürlüğü Burhan Felek Spor Salonunda gerçekleştiren farklı okul ve kulüplerden gelen adolesan sporculardan onay gösterenlerin tamamına bire bir görüşme tekniği ile uygulandı. İstatistiksel analiz SPSS 13.0 paket programıyla yapıldı. Verilerin istatistiksel analizinde Ki-kare ve varyans analizi yöntemleri kullanıldı.

Bulgular: Çalışmamıza katılan 160 sporcu ergen öğrencinin yaş ortalaması $14,7 \pm 2,1$ yıl (minimum=10-maksimum=20) olup, %63.8'i kadındı, %35.6'sının ailelerinin aylık gelir düzeyi 500-1500 YTL arasındaydı, %50'si voleybol diğerleri ise atletizm ve yüzme ile uğraşmaktaydı, haftada 3-4 gün düzenli antrenman yapma süresi ortalama 2 yıldır, hiç biri sigara kullanmazken, %90'ı alkol kullanmamaktaydı. Katılımcıların %85'i günlük kalori ihtiyaçlarını bilmiyor, %33.1'i kasların enerji kaynağı olarak ilk önce protein kullandığını söylerken %32.5'i vitamin veya mineral, sadece %22.5'i ise glikoz kullandığını söylüyordu. Kasların öncelikli enerji olarak glikoz kullandığını söyleyenlerin %83.3'ü kadınlardan oluşuyordu ($p=0,005$). Kasların gelişiminde en etkili molekül olarak %46.9'u protein derken, %42.5'i vitamin veya mineral olduğunu belirtti. Maça çıkmadan önce sporcuların %25'i destekleyici ürün (vitamin, mineral, karbonhidrat, aminoasit tabletleri, sporcu içecekleri, doğal gıdalar v.b) kullanmaktaydı. Maç dışı zamanlarda destekleyici ürün kullananların oranı %27.5 idi. Katılımcıların %33.1'i öğün atlamaktaydı. Sporcular, yemek yeme alışkanlıklarını en çok etkileyen kişi olarak annelerini daha az sıklıkla baba ve antrenörlerini belirtmişti.

Sonuç: Sporcu adolesanların sağlıklı beslenme konusunda bilgi edinmeye ihtiyaçları vardır. Annelerin eğitilmesi ve antrenörlerin de bu konuda daha etkin rol almaları konusunda cesaretlendirilmeleri yararlı olacaktır.

Danışman: Dr. Pemra Ünal

WELS YEME TUTUMU ÖLÇEĞİNİN GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİĞİ

Bayram M., Yeniocak S., Erdoğan Z., Eren F.

Giriş: Beslenme şekli ve boya uygun kiloda olmak sağlık durumunun belirleyicilerindedir. Yeme tutumu, beslenme alışkanlıklarını ve vücut kitlesini etkiler ancak kişisel ve çevresel özelliklerden etkilenerek oluştuğu düşünülmektedir. Beslenme konusu ile ilgilenen hekimler hastalarının yeme tutumunu anladıklarında hasta merkezli bir yaklaşım sunabilmeleri kolaylaşacaktır. Yeme tutumunu belirleyen ölçekler bu konuda yol gösterici olabilir.

Amaç: WELS (weight efficacy life style scale) isimli ölçek, bireylerin yeme tutumları ve yemek yeme kararlarını etkileyen durumları saptamayı hedefler. Bu ölçeğin Türkçe çevirisinin geçerliliğini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: WELS ölçeği kişileri yemek yemeye iten olumlu ve olumsuz duygu, sosyal baskı ve fiziksel problemleri belirleyen ve kişilerin yemek karşısında kendilerini sınırlayabilme becerilerini değerlendiren beş bölüm ve yirmi yargı cümlesinden oluşmaktadır. Yanıtlayan kişinin, her cümledeki ifadeye katılma şiddeti 0 ile 9 arasında puanlanmaktadır. Araştırmacılar İngilizce'den Türkçe'ye çevirisi yapılmış ve ön testler sonrasında son haline getirilmiş olan ölçeği İstanbul'da, çevrelerinde yaşayan ve VKİ<25 olan, araştırmayı kabul eden kadın ve erkek toplam 150 bireye yüz yüze görüşerek uygulamıştır. Elde edilen veriler SPSS 11.0 programında değerlendirilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamaları 32.54 (± 11.21) yıldır (min:16-maks:66), %59.3'ü kadın %40.7'si erkektir. %60'ı evli, %61.3'ü lise ve altı, %38.6'sı üniversite/yüksek okul ve üstü mezundur (öğrenci olan katılımcılar en son bitirmiş oldukları okul seviyesine göre değerlendirilmeye tabii tutulmuştur). Ölçeğimiz 9'lu likert scalası ile değerlendirildikten sonra katılımcıların yemek yemeye en çok direnebildikleri durum

Sonuç: İç tutarlılığı yüksek olan bu ölçek, yeme tutumunu ölçmede güvenilir bir araç olup, hekimlerin günlük pratiğinde yol gösterici bir ölçek olarak kullanılabilir.

Danışman: Dr. Pemra Ünalın

ERGENLERDE BESLENME ALIŞKANLIKLARI VE FİZİKSEL AKTİVİTE DURUMU

Bingöl D., Arınkan A., Bağlars İ., Kılıç S., İri H.M.

Giriş: Sağlıksız beslenme ve fiziksel inaktivite ergenlerde görülen riskli davranışların bir bölümünü oluşturmaktadır. Dünya genelinde yapılan araştırmalar, ergenlerin çoğunun sağlıklı beslenme konusunda yeterli bilgi sahibi olmadığını ve buna bağlı olarak sağlıksız beslenme davranışları gösterdiğini ortaya koymuştur. Aynı zamanda TV, bilgisayar gibi faktörler nedeniyle fiziksel aktivitede azalma görülmüştür.

Amaç: Çalışmamızın amacı ergenlerin sağlıklı beslenme konusunda bilgi ve davranışlarını ölçmek, fiziksel aktivite durumlarını belirlemektir.

Yöntem: Bu kesitsel araştırmada, 21 soruluk bir anket üzerinden veri toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan beslenme ve fiziksel aktivite durumuna yönelik sorulardan oluşan anket, Üsküdar Halide Edip Adıvar Lisesi 1. sınıf öğrencilerine gözetim altında uygulanmıştır. Mevcut 10 sınıftan 8'ine ulaşılmıştır. Katılımcıların (n=357) boyu, kilosu ve bel çevresi standart ölçüm aletleri ile ölçülmüştür. Daha sonra öğrencilere sağlıklı beslenme önerileri içeren bir bilgilendirme broşürü dağıtılmıştır. Verilerin önce sıklık dağılımlarına bakılmış, sınıflandırılmış verilerin karşılaştırılmasında ki-kare, sürekli değişkenlerin karşılaştırılmasında ise t-testi kullanılmıştır.

Bulgular: Anketimize katılan öğrencilerin %45.6'sı erkek, yaş ortalaması 15.3'dür. Boy ortalaması 170.3 cm, ağırlık ortalaması 59.1 kg olarak bulunmuştur. Anket sonuçlarına göre katılımcıların %63.9'u en az bir öğün atlarken, öğün atlayanlar arasında en sık atlanan öğün %51.3 ile kahvaltıdır. Katılımcılar besin seçimlerine etkili olan etkenler arasında ilk üç sırada sağlık, aile ve dış görünüşü saymışlardır. Katılımcıların sadece %1.7'si besin piramidinde yer alan besin gruplarını en çok tüketilmesi gerekenden en az tüketilmesi gereken doğru, doğru sırada sıralayabilmiştir. Günde 1 kez fast food tüketimi %33.2'dir. Öğün aralarında atıştırmaca olarak bisküvi, kek, çikolata, şekerlemeyi tercih edenlerin oranı %57.7 ve her gün mutlaka süt içenlerin oranı ise %40.3'tür. Düzenli olarak bir sportif faaliyete katılanların oranı %49.7'dir. Gün içinde TV ve bilgisayara ayrılan vakit ise ortalama 5 saattir.

Sonuç: Elde ettiğimiz bulgulara göre, ergenlerin besin piramidi konusunda bilgilendirilmesi gerekmektedir. Sağlıklı beslenme davranışına yönelik davranış değişikliği yaratabilecek müdahalelerin bu yaş grubunda planlanıp uygulanmasına ihtiyaç vardır.

Danışman: Dr. Mehmet Akman

OBEZ OLANLARLA OLMAYANLAR ARASINDAKİ YAŞAM KALİTESİ FARKI

Demirhan E., Sayiner M., Tülübaş R., Bentli B., Mahmutoğlu D.

Giriş: Obezite, vücutta fazla miktarda yağ birikmesi sonucu ortaya çıkan ve mutlaka tedavi edilmesi gereken bir hastalıktır. Obezite, besinlerle alınan enerji miktarının, metabolizma ve fizik aktivite ile tüketilen enerji miktarını aştığı durumda ortaya çıkar.

Amaç: Toplumda obez olanlarla olmayanlar arasındaki yaşam kalitesi farkını değerlendirmek.

Yöntem: SF 36 (Sağlık Tarama) testini obez olan ve olmayan kişilere uyguladık. Karşılaştırmayı yaparken yaş, cinsiyet, sosyal statü gibi özellikleri aynı tutup kişilerin yaşam kaliteleri üzerinde sadece obezitenin etkisini görmeye çalıştık. Testi 50 tane obez kişi ve 50 tane obez olmayan kişi üzerinde uyguladık. Anketlerden topladığımız verileri SPSS ile değerlendirerek sonuçları aldık.

Bulgular: Orta zorlukta faaliyetlerde, çarşı pazar torbası taşımakta, bir kat merdiven çıkmakta, kısa mesafe yürümekte, yıkanmak, giyinmek gibi işlerde obez olanlarla olmayanlar arasında hareket kısıtlanması farkı görülmemiştir. Fakat, kuvvet gerektiren faaliyetlerde, birkaç kat merdiven çıkmakta, eğilmek, diz çökmek gibi hareketlerde, uzun mesafe gezilerde obez olanların olmayanlara göre belirgin biçimde kısıtlanma yaşadığı gözlenmiştir. Son bir ayda bedensel sorunlar nedeniyle obezler iş yada diğer uğraşları yapmakta obez olmayanlara göre belirgin bir biçimde zorlanmıştır. Son bir ayda duygusal problemler yüzünden sosyal ilişkilerin etkilenmesi sorusuna obez olanların %38'i çok etkilendiğini, %32'si epeyce etkilendiğini söylemiş fakat obez olmayanların %40'ı hiç etkilenmediğini, %26'sı biraz etkilendiğini söylemiştir. Geçtiğimiz bir ayda kendinizi sakin ve huzurlu hissettiniz mi sorusuna obezlerin %24'ü çok ender, %16'sı çoğu zaman cevabı vermiştir. Aynı soru obez olmayanlara yönlendirildiğinde ise çok ender cevabının %6'ya indiği, çoğu zamanın %40'a yükseldiği görülmüştür. Sağlığımın kötüye gideceğini düşünüyorum sorusuna obez olanların büyük bir kısmı evet cevabı verirken, obez olmayanların çoğu ise hayır cevabı vermiştir.

Sonuç: Sonuçlar doğrultusunda obezlerin ağır ve kuvvet gerektiren işleri yapmakta obez olmayanlara göre daha çok zorlandığını, daha çok duygusal ve sosyal problem yaşadığını ve geleceğe daha karamsar baktığını fark ettik.

Danışman: Dr. Bahadır Güllüoğlu

ÜSKÜDAR SELİMİYE MAHALLESİNDE YAŞAYAN EV KADINLARININ EV KAZALARINDA YAPILACAK İLK YARDIM BİLGİ DÜZEYİ

Özcan B., Kaynak H., Avcı O., Aylak S., Ayrıbaş B.

Giriş: Bir evin içinde veya ona ait yakın çevrede (bahçe, havuz, garaj) meydana gelen kazalara ev kazası denir. İlk yardım ise ani olarak hastalanan veya kazaya uğrayan kimseye anında, olay yerinde ve çevre imkânlarından yararlanılarak yapılan, tıbbi olmayan geçici müdahaledir. Yanlış ilk yardım uygulamaları hastaların iyileşmelerini geciktirmekte, sakat kalmalarına hatta ölmelerine neden olmaktadır. Dünya Sağlık Örgütüne (WHO) göre tüm yaralanmaların %54'ünü oluşturan ev kazalarının başında düşme, haşlanma, kesik, yanık, zehirlenme ve yanlışlıkla kimyasal madde içilmesi geliyor.

Amaç: Araştırmamızın amacı, ev kazalarına maruziyeti en fazla olan kesimin yani ev kadınlarının bu kazalar sonucu yapılacak ilk yardım müdahalesi hakkında bilgi düzeylerini öğrenmektir.

Yöntem: Araştırmamız tanımlayıcı bir çalışmadır. Hazırladığımız 20 soruluk anket, 15.03.06 - 05.04.06 tarihleri arasında Selimiye mahallesinde yaşayan 3245 ev kadınından rasgele seçilmiş 92 kişiye, yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanmıştır. Elde edilen verilerin SPSS 11.0'da sıklık dağılımları ve ki-kare testiyle çapraz karşılaştırmaları değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmamıza katılanların %67.4'ü ilk yardım eğitimi almamıştır ve %80.4'ü kendisini bu konuda yetersiz hissetmektedir. %67.4'ü Hızır Acil Servisin telefon numarasını bilmektedir. Katılımcıların %19.6'sı kimyasal sıvıyla zehirlenen hastaya uygulanacak müdahaleyi doğru bilmektedir. Lise mezunlarının %91.6'sı yanıklara doğru müdahalede bulunurken, ilkokul mezunlarının %58.3'ü doğru yanıtı vermiştir. Ortaokul mezunlarının %5.6'sı ateli biliyorken, bu oran lise mezunlarında %54.1'dir.

Sonuç: Araştırma verilerimize göre; ilk yardım eğitimi almış olmak bu konudaki bilgi düzeyini arttırmıştır. Ayrıca öğrenim düzeyinin artmış olmasının ilk yardım bilgi düzeyini de arttırdığı görülmektedir. Fakat ev kadınlarının ev kazalarında doğru müdahalede bulunmalarında etkin olan faktörün, eğitim düzeyleri mi yoksa kazaların başlarından geçme sıklığı mı olduğu bir diğer araştırma konusudur.

Danışman: Dr. Hızır Kurte

BİR BAKIM EVİNDEKİ YAŞLILARDA FONKSİYONEL DURUM VE ÖZ SAĞLIK ALGISI

Ergün S., Küçükkömürcü E., Ören B., Keniş Ö.

Giriş: Yaşlılık, 60-65 yaşlarında başladığı kabul edilen; biyolojik, fizyolojik, duygusal ve fonksiyonel değişikliklerin olduğu bir dönemdir. Fonksiyonel durum, kendine bakabilme, kendiyle ilgilenebilme ve fiziksel aktiviteleri gerçekleştirme yetisiyle kavramlaştırılır. Öz sağlık algısı, sağlık ve ölüm oranındaki değişiklikleri öngören bir kavramdır ve tüm dünyadaki sağlık ve yaşlanma araştırmalarına dahil edilmektedir.

Amaç: Yaşlıların fiziksel ve fonksiyonel durumlarını ve öz sağlık algılarını değerlendirmek, bu değişkenler arasındaki bağlantıyı araştırmak ve bu değişkenleri etkileyen faktörleri saptamak.

Yöntem: Katılımcılarda aranılan kriterler: 60 yaşının üzerinde olması ve sağlıklı iletişim kurabilmesiydi. Kayışdağı Darülaceze'deki sakinlerden araştırma kriterlerimize uyan 146 sakinden 93'üyle yüzyüze görüşüldü (katılım oranı: %66). Araştırmamız kesitseldir. Uyguladığımız anket; öz sağlık algısını ölçen bir soruyu, İngilizce'den Türkçe'ye doğru prosedürle çevrilmiş Functional Status Questionnaire'i ve bu iki faktörü etkileyebileceğini düşündüğümüz soruları içermektedir. Functional Status Questionnaire: Basic activities of daily living (temel günlük hayat aktiviteleri, BADL), intermediate activities of daily living (ileri günlük hayat aktiviteleri, IADL), psychological function (psikolojik fonksiyon, PF) ve social activity (sosyal aktivite, SA) bölümlerinden oluşmaktadır.

Bulgular: Katılımcıların %65.6'sı erkek, %34.4'ü kadındır, yaş ortalaması 70'tir. Öz sağlık algısı puanları ortalaması 100 üzerinden 69.38'dir. Puan ortalamaları 100 üzerinden: BADL: 77.53; IADL: 43.13; PF: 66.29 ve SA: 57,96'dır. BADL, PF ve SA puanları, cinsiyet ve yaşla öz sağlık algısı puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ancak öz sağlık algısı ve IADL puanları paralel bir artış göstermektedir ($p<0.05$). Öz sağlık algısı, sabahları vaktinde uyanmayla da anlamlı bir ilişki içindedir ($p<0.05$). Yaşla BADL puanları arasında anlamlı bir ilişki vardır, 70 yaşının altındaki bireylerde BADL puanı yüksek olanlar %75 iken bu oran 70 yaş üzerinde %46'ya düşmektedir. Ağrının kişiye verdiği rahatsızlık, BADL'yi olumsuz etkilemektedir. ($p<0.05$) SA puanı, yaşlılığa bakış açısıyla ($p<0.05$) ve kişisel ilişkiler kurabilme yetisiyle ($p<0.05$) anlamlı bir ilişki içerisindedir. Diğer değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Sonuç: Öz sağlık algısı ve fonksiyonel durum arasında ancak çok zayıf bağlantılar olduğundan bahsedilebilir, genelde bu ikisi birbirinden ayrı kavramlardır.

Danışman: Dr. Nadi Bakırcı

AKILCI İLAÇ KULLANIMI

Aydınlı A., Aktaş M., Demireller M.

Giriş: Akılcı İlaç Kullanımı uygun ilaçların, uygun nedenlerle, uygun zamanda, uygun hastalara, uygun miktarlarda verilmesi olarak tanımlanabilir. Günümüzde ilaçların akılcı kullanılmaması gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için önemli bir sorun oluşturmaktadır. Çalışmalar reçetelerdeki ilaç sayısının, her geçen gün artmakta olduğunu ve bu ilaçların daha ucuz alternatiflerinin olmasına rağmen, daha pahalı olanlarının tercih edildiğini göstermektedir.

Amaç: MÜTF Hastanesi'nin çeşitli polikliniklerine başvuran hastaların yaş, cinsiyet, eğitim durumu vb. gibi kriterlerini göz önünde bulundurarak ilaç kullanımındaki akılcılığını ölçmektir.

Yöntem: Amaca yönelik 19 sorudan oluşan anketimizi, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne başvuran hastalara uyguladık. Yüz yüze görüşme metodunu kullanarak uyguladığımız anketimizle 300 hastaya ulaştık. Elde ettiğimiz verilerin öncelikle sıklık dağılımları ve tanımlayıcı istatistiklerini yaptıktan sonra kategorik değişkenlerin karşılaştırılmasında ki-kare testini kullanmayı planladık.

Bulgular: Anketimize katılan kişilerin %59'u kadın, %41'i ise erkek hastalardan oluşmaktadır, yaş ortalaması ise 41'dir. %55'i lise ve üzeri eğitim almıştır. Hastanemize başvuran hastaların 267'sinin (%89) sağlık güvencesi bulunmaktadır. Hastaların %48.3'ünde 3 aydan uzun süren hastalık bulunmaktadır. Anketimi uyguladığımız kişilerin %70.7 gibi büyük bir çoğunluğu hasta olduğunda ilk başvuruyu doktorlara yapmayı tercih ederken, %13'ü hastalandıklarında evdeki ilaçları kullanmaktadır. Kadınların %33.3'ü, erkeklerin %40.6'sı, toplamda ise hastaların %36.3'ü doktora başvurduğunda kendisine ilaç yazmazsa hastalığının önemsenmediğini düşünüyor. Bunun yanı sıra iyi bir doktorun çok ilaç yazan doktor olduğu kanaatinde olanların sıklığı ise %11.3 olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Hastalar hekimden hastalıkları, tedavi süresi, yan etkileri ve ilaçları ne zaman keseceği veya kontrole gelip gelmeyeceği konusunda bilgi vermesini istemektedir. Hastalara ilaç biriktirmenin yanlış bir uygulama olduğu ve hastalığının tanısını bilmeden tavsiye üzerine kullandıkları ilaçların sağlıkları için zararlı olabileceğine yönelik halk eğitimleri yapılması gerekmektedir. Gelecekte planlanan eğitim programlarına ışık tutması ve akılcı ilaç kullanımının yaygınlaştırılması açısından genel olarak toplumda ve diğer bazı özel hasta gruplarında (çocuklar, gebeler, yaşlılar vb.) ilaç kullanma alışkanlıkları ve akılcı ilaç kullanımı ile ilgili durum tespitinde bulunan kapsamlı araştırmaların yapılması yararlı olacaktır.

Danışman: Dr. Nadi Bakırcı

SAĞLIKLI BEBEKLERDE AŞIRI TARTI KAYBINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER VE DOĞUM TARTISINI YAKALAMA GÜNÜ

Yaşar Ş., Karpuz Ş., Oğuz M., Dindar F., Esercan A.

Giriş: Bebeklerde yaşamın ilk 3-4 gününde ekstrasellüler sıvının kontraksiyonu sonucunda fizyolojik tartı kaybı gelişir. Yenidoğanların 7-10.günlerinde doğum tartılarını yakalamaları beklenir. Amaç: Sağlıklı term bebeklerde yaşamın ilk haftasında günlük tartı kaybını izleyerek, fizyolojik ve aşırı tartı kaybı olan bebekleri ve buna neden olan faktörleri saptamak ve doğum tartısına ulaşılan günü belirlemektir.

Yöntem: Çalışmaya Aralık 2005-Nisan 2006 tarihleri arasında M.Ü. Hastanesinde doğan 50 bebek alındı. Çalışmamız, gözlemsel prospektif kohort çalışma olarak planlandı.Bebeklerin ve annelerinin demografik verilerinin yanısıra annelerin emzirme bilgi düzeyi ve emzirme problemleri, bebeklerin beslenme şekli ve izlemleri sırasında saptanan hiperbilirubinemi durumları kaydedildi. Bebekler taburcu olana kadar hergün aynı saatte, çıplak ve beslenmeden önce tartıldı; olguların günlük tartı kaybı yüzdesi hesaplandı.Tartı kaybının doğum tartısına göre günde %3'ten fazla olması fizyolojik tartı kaybının üzerinde kayıp olarak belirlendi. Bebekler 7.-10. günlerinde sağlam çocuk polikliniğine kontrole çağrıldı. Doğum tartısını yakalayamayan olgular haftalık tartı takibine alındı.

Bulgular: Olguların %56'sı kız olup, tüm bebeklerin %74'ü sezaryen ile doğurtuldu.Bebeklerin ortalama doğum ağırlıkları ve gestasyon yaşları sırasıyla 2991.9±400(2500-4020)gram ve 38.08±1.9(37-41) haftaydı. Ortalama yaşları 32.46±5.3 olan annelerin %68'i multipar %32'si primipardı.Doğum tartısına göre ilk 24 saatte bebeklerin %34'ünde, ilk 48 saatte %82'inde ve ilk 72 saatte %92'sinde aşırı tartı kaybı gözlenmiştir. Bebeklerin %16'sının 6.günde doğum tartısına ulaştığı belirlenmiştir. Bebeklerin tümünün 3.haftada doğum tartısını yakaladığı saptanmıştır. Olguların hiçbiri rehospitalize edilmemiştir. Tartı kaybı fazla olan bebeklerde sarılık daha sık bulunmuştur (p<0.05). Aşırı tartı kaybı ve doğum tartısına ulaşma günüyle annenin demografik verileri, eğitim düzeyi, paritesi, kronik hastalıkları, ilaç kullanımı, emzirme bilgi düzeyi, bebeklerin beslenme şekli ve emzirme problemleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamadı.

Sonuç: Olgu grubumuzda klasik tanıma göre aşırı tartı kaybı olan bebekler önemli bir yüzdeyi oluşturmaktadır ancak bu bebeklerin beslenmeleri yattıkları sürece daha yakın takip edilmiş ve beslenmeleri düzenlenmeden taburcu edilmemiş ve taburculuk sonrasında yakın takibe alınmışlardır. Tüm bebeklerin üçüncü haftada sorunsuz olarak doğum tartısını yakalamasında bebeklerin yatışları süresince yapılan yakın izlemin ve tartı kontrolüne çağrıldıklarında annelerine verilen eğitimin önemli rolü olduğunu düşünmekteyiz.

Danışman: Dr. Hülya Bilgen

TIP DOKTORLARI VE VETERİNER HEKİMLER HAYVAN DENEYLERİNE NASIL BAKIYOR?

Coşkun M., Coşkun S., Tükenmez M., Çalışkan E., Elibol P.

Giriş: Hayvan sınıfı içerisinde bulunan insanoğlu biliminde ve sağlıkta ilerleme amacıyla insana benzer organizmalar üzerinde çalışmalar yapmakta ve hayvanları deneylerde kullanmaktadır.

Amaç: Bu düşünceden hareketle, hayvan deneylerinin veteriner hekim ve tıp doktorları tarafından nasıl karşılandığını, daha önce bu konuda çalışma yapıp yapmadıklarını ve nasıl bir bakış açısına sahip olduklarını belirlemeyi hedefledik.

Yöntem: Araştırma yöntemimiz 42 soruluk bir anket şeklinde düzenlenip Kadıköy, Kartal ve Avcılar ilçelerine uygulanmıştır. Toplam 200 kişiden oluşan katılımcıların seçimi randomize olarak yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında değerlendirilip; sıklık dağılımları ve sınıflandırılmış veriler için ki kare, sürekli değişkenlerin karşılaştırılması için t- testi kullanılmıştır.

Bulgular: Anketimize katılan kişilerin %59'u erkek (118),%41'i kadındır (82). Anket sonuçlarına göre katılımcıların %77.85'i evcil hayvan beslemekte, % 75.8'lik grup ise hayvan deneylerine karşı çıkan aktivist hareketlere karşı bulunmaktadır. Veteriner hekimlerin %100'ü deney hayvanı etik kurulunun varlığından haberdarken, tıp doktorlarında bu oran %94.8'dir. AB ülkelerinde yasal düzenlemelerin varlığından haberdar tıp doktoru yüzdesi 74.3 iken, veteriner hekim yüzdesi ise 89.3'dür.

Sonuç: Elde ettiğimiz bulgulara göre, katılımcıların çoğu hayvanlara karşı duyarlı olmakla birlikte, insan sağlığında ilerlemelere destek olmak amacıyla yapılan deney hayvanı kullanımını destekleyici görüştedirler.

Danışman: Dr. Berrak Yeğen

EMZİRME DÖNEMİNDEKİ KADINLARIN İLAÇ VE KİMYASAL MADDE KULLANIMI İLE İLGİLİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN GÖSTERİLMESİ

Güneş Z., Memiş I., Yumuk R., Durucu B., Üner C.

Giriş: Gebelik ve emzirme döneminde ilaç veya değişik bitkisel maddelerin kullanımı oldukça hassas bir konudur. Bu dönemde maruz kalınan maddeler bebeğin bedensel ve zihinsel gelişimini etkileyebilir. Kulaktan dolma veya çevreden edinilen bilgilerle ilaç veya bitkisel maddelerin kullanımı önemli sağlık ve sosyal sorunları da beraberinde getirebilir.

Amaç: Bu çalışmaya katılan annelerin ilaç ve kimyasal madde kullanımları, bunun sıklığı, fayda ve zararları hakkında bilinç düzeylerinin ortaya konması ve bunun eğitim ve sosyo-ekonomik faktörlerle etkileşiminin gösterilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı tipte olup, İstanbul Anadolu yakasında seçilen 4 büyük hastaneye başvuran ve 28 sorudan oluşan anket yapılmasını kabul eden anneler üzerinde yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 11.0 programında değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmada kullanılan anket, emzirmekte olan 104 anneye uygulanmıştır. Anketten elde edilen verilere göre annelerin %37.5'i emzirme döneminde ilaç, %37.5'i ise değişik bitkiler kullanmıştır.

Sonuç: Araştırmadan elde edilen bilgiler sonucunda annelerin oldukça önemli bir kısmı emzirme döneminde hekime danışmadan ilaç veya bitkisel ürün kullanılmasının yanlış olduğunu bilmelerine rağmen yine de söz konusu maddeleri kullanmış oldukları anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra emzirme döneminde ilaç veya bitkisel madde kullanma eğiliminin eğitim ve ekonomik duruma göre değiştiği gözlenmiştir.

Danışman: Dr. Atilla Karaalp

HUZUREVİNDE YAŞAYAN YAŞLILARIN YAŞAM KALİTESİ VE YAŞAM KALİTESİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLER

Bircan B., Bindal A., Koçak M., Kaya A., Güven S.

Giriş: Son yıllarda yaşam kalitesi değerlendirilmesi sağlık alanındaki araştırmalarda sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Birçok etmen sonucu şekillenen yaşam kalitesi üzerinde yapılan rehabilitasyon çalışmaları sadece hasta kişilerde tedaviyle oluşan gelişmeleri araştırmak için kullanılmamakta, sağlıklı kişilerdeki hayat konforunu ve memnuniyetini saptamak için de kullanılmaktadır ve bu tarz çalışmalar çeşitli sosyal gruplardaki yaşam kalitesini artırma çalışmalarına baz oluşturmaktadır.

Amaç: Huzurevinde barınan yaşlıların yaşam kalitesini ve etki eden faktörleri ve yaşlıların sağlık, sosyal iletişim ve kognitif durumlarının yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini araştırmayı hedefledik. Bunun yanı sıra, toplumumuzun %5.89'ünü oluşturmakta olan yaşlı nüfusunun sorunlarını belirlemeyi ve huzurevlerini ziyaret ederek çoğumuzun unuttuğu yaşlılara destek olmayı da amaçladık.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmamızda, 17 soruluk yaşlıların sosyo-demografik özelliklerine yönelik bir anket ve buna ek olarak GFRS (Geriatric Functional Rating Scale)'i İstanbul'da toplam 107 kişinin kaldığı 2 farklı huzurevinde Mart 2006-Nisan 2006 tarihleri arasında gerekli izinleri alarak uyguladık. Tanımlayıcı verileri ve bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkileri SSPS programını kullanarak değerlendirdik.

Bulgular: Yaklaşık %48 katılım oranıyla 51 yaşlıya ulaşabildiğimiz bu çalışmada huzurevinde kalanların % 58'lik kısmını bayanların oluşturduğu, çoğunluğunun 76-85 yaş grubunda olduğu görüldü. GFRS skoru 28 kişide 40'dan fazla, 13 kişide 20'den düşük ve 10 kişide ise 20-40 arasıydı. GFRS skoru ile yaş arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı değildi. Araştırmaya katılanların yalnızca %26,2'sinin sosyal güvencesi emekli sandığı idi. Araştırma yapılan huzurevlerinde düzenli sağlık hizmet verildiği, sürekli psikolog ve hemşire gözetimi olduğu saptandı.

Sonuç: Temel olarak yaşlı sağlığı için toplum içinde bakım önerilmektedir. Yaşlılara verilen hizmetlerde huzurevleri önemli bir yer tutmaktadır. Yaşlıları küçük kümelere ayırmaya olanak sağlayan huzurevleri model olarak önerilmektedir. Bu model, huzurevlerinde kalabalık yaşamdan kaynaklanan sorunları da en aza indirecektir. Araştırmamız sonuçlarında elde ettiğimiz GFRS skoru değerlendirmesine göre; her iki cinste de alışveriş yapma, yemek hazırlama ve ulaşım da önemli düzeyde sorunlar vardır. Bundan dolayı, huzurevinde temel gereksinimleri karşılamaya olanak yaratacak düzenlemelerin yapılması ve ulaşım için araç servisi desteğinin artırılması önerilerimiz arasındadır.

Danışman: Dr. Özlem Sarıkaya

ÜMRANIYE MERKEZ SAĞLIK OCAĞINA GELEN 20 YAŞ VE ÜZERİ KADINLARIN MEME KANSERİ VE KENDİ KENDİNE MEME MUAYENESİ HAKKINDAKİ BİLGİ VE TUTUMLARI

Akat A., Atasever G., Çılgın T., Demirel D.

Giriş: Meme kanseri kadınlarda en sık görülen kanser türüdür. Kadınlarda kansere bağlı ölümler arasında akciğer kanserinden sonra ikinci sırada yer almaktadır. Meme kanserinde erken tanı ve tedavi hastalığın prognozu ve mortalite açısından önemlidir. Bununla birlikte kadınların kendi kendilerine meme muayenesini bilme ve uygulama düzeyleri düşüktür.

Amaç: Ümraniye sağlık ocağına gelen 20 yaş ve üzeri kadınların meme kanseri ve kendi kendine meme muayenesi hakkındaki bilgi ve tutumlarının belirlenmesi.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmada, Ümraniye merkez sağlık ocağına gelen 105 kadına 27 soruluk anket uyguladık. Anketlerden elde edilen verileri SPSS programıyla değerlendirdik.

Bulgular: Kadınların %65.7'sinin daha önce meme muayenesi olduğu, %25.7'sinin çevrelerinde, %18.1'inin ailelerinde, %1'inin de kendisinin meme kanseri olduğu saptanmıştır. Kadınların en fazla meme kanseri belirtilerinden memede kitle bulgusunu bildikleri, en az ise KKMM'nin amacını ve uygulama zamanını bildikleri saptanmıştır. Kadınların KKMM tekniğini, KKMM sıklığını, meme kanserinin belirtilerini, erken tanı yöntemlerini bilme durumları ile eğitim, yaş, daha önce meme muayenesi olma, çevresinde KKMM yapanların olması ve KKMM uygulayanlar arasında istatistiksel olarak fark saptanmıştır.

Sonuç: Araştırmamız sonucunda sağlık ocağına başvuran kadınlarda meme kanseri ve KKMM hakkındaki bilgi düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır.

Danışman: Dr. Dilşad Save

YURT YAŞAMININ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Demirel S., Acar Ö., Karakurt E., Onaygil C., Akbulut F.

Giriş: Üniversite, pek çok genç insanın hayatında önemli değişikliklere yol açar. Farklı şehirlerdeki üniversitelere kayıt yaptıracak olan öğrencileri o güne kadar yaşadığından farklı bir hayat tarzı beklemektedir. En temel değişiklikler, ailesinden ve alıştığı çevresinden uzaklaşması, yaşam mahallinin değişmesi ve hayatına ilişkin kararları bundan böyle tek başına almak durumunda olmasıdır. Bunlar öğrencinin beden ve ruh sağlığını etkileyebilecek önemli değişikliklerdir. Bu nedenle yurtların ve öğrenci evlerinin gençlere sağlıklı bir yaşam ortamı sunması beklenir.

Amaç: Çalışmamızın amacı, bu dönemde yurttan ve evde kalmakta olan üniversite öğrencilerinin sağlık durumlarını değerlendirmektir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte niceliksel bir araştırma olup, İstanbul'da üniversite okuyan, yurttan ve evde arkadaşlarıyla ve evde ailesiyle kalan öğrenciler arasında gerçekleştirilmiştir. Her iki gruba da sosyodemografik özelliklerine, bedensel ve ruhsal sağlık parametrelerine yönelik sorular içeren bir anket formu uygulanmıştır.

Bulgular: Yurttan kalan öğrencilerin sayısı 76, evde kalanlarınki 41'dir. Tüm grubun yaş ortalaması 20.9 ± 1.8 (17 ila 28), cinsiyet dağılımı: E/K=%54.3/%45.7 şeklindedir. Yurttan kalan öğrencilerden %29'unun kendisine ait bir odası varken, evde kalanlarda bu oran %78'dir. Yurttan olup odasını 2-4 kişiyle paylaşanların oranı %39.5, 5-8 kişiyle paylaşanlarınki %30.3'tür. Yurttan kalanların %32.9'u yurdun fiziki koşullarından memnun değildir; evde kalanlarda ise bu oran %14.6'dır. Yurttan kaldığından bu yana ruh ve beden sağlığında değişiklik olduğunu düşünenlerin oranı %50'dir. Son bir yılda yurt öğrencilerinin %43.5'i bir sağlık sorunu yaşamış olup, %21.3'ünün kronik bir sağlık sorunu vardır. Bu sorun %10.8'inde son bir yılda değişiklik göstermiş, %11.3'ü bu değişikliğin yurttan kaynaklandığını düşünmektedir. Yurttan kalanların %66.7'si evdekilerince %46.3'ü dengeli beslenmediğini düşünmektedir. Her gün üç öğün yemek yiyenlerin oranı yurttan kalanlarda %32.0, evde kalanlarda ise %25.6'dır. Yurt öğrencilerinin %56.7'si yurt yemeklerini sağlıklı bulmazken, evde kalanlarda bu oran %85.4'tür. Genel temizlik algısı açısından bakıldığında yurttan kalanların %56.6'sı yurdun temizliğinden memnun iken evdekilerin %70'i evin temizliğinden memnundur.

Sonuç: Evde kalmak öğrenciye tek başına bir oda kullanma, daha iyi fizik koşullarda yaşama, daha sağlıklı, dengeli ve düzenli beslenme ve daha temiz bir ortamda yaşama şansı tanımaktadır.

Danışman: Dr. Arzu Uzuner

MARMARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN HASTA HAKLARI HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYİ

Demir A., Kocabıyık Ö., Kureş A., Ulus C.

Giriş: Hasta hakları yönetmeliği insan haklarının ve değerlerinin sağlık hizmetlerine yansımış, sağlık hizmeti vermeye yetkili her kurumun tabii olduğu bir yönetmeliktir. Ülkemizde 1998 yılında yürürlüğe giren yönetmelikle hastaların temel hak ve özgürlükleri güvence altına alınmıştır.

Amaç: Hasta hakları yönetmeliğini en iyi bu hakların savunucuları olan hukukçuların bilmesi gerekir. Onların bu konudaki bilgi düzeyleri ne kadar iyiye hastaların hakları da o derecede savunulacaktır. Bu çalışmanın amacı Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerinin hasta hakları konusundaki bilgi düzeylerini ölçmek, eğitim aldıkları sürecin bilgilerini ne kadar değiştirdiğini saptamak ve bu konuda onları bilgilendirmek.

Yöntem: Verileri toplamak amacıyla Hasta Hakları Yönetmeliğinden uyarlanan 16 soruluk bir anket oluşturuldu. Anketler Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinden 100'er kişiye uygulandı. Anket sonrası `Hasta Hakları Yönetmeliği`ni içeren broşür dağıtıldı. Değerlendirme SPSS for Windows 14.00 istatistik analiz programı yardımıyla yapıldı.

Bulgular: Anketimize katılanların tedavi gördükleri sağlık kurum ve kuruluşlarını seçme ve değiştirme hakkı olduğunu %88'i bilmektedir. Tıbbi işlemde önce hastanın onamını alınması gerektiğini %64'ü doğru bulmuştur. Öğrencilerin %87'si hastanın kendinden başkasına sağlık durumu hakkında bilgi verilmemesini istemesini doğru bulmuşlardır.

Sonuç: Hukuk fakültesi öğrencilerinin genel olarak hasta hakları ile ilgili yeterli bilgiye sahip olduğu saptanmıştır.

Danışman: Dr. Ayşe Özer

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HIV/AIDS VE DİĞER CİNSEL YOLLA BULAŞAN HASTALIKLAR (CYBH) HAKKINDA BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞLARININ ÖLÇÜMÜ

Yaprak U., Günay H., Yarak D., Karabacak M., Başerdem B.

Giriş: AIDS ve diğer CYBH günümüzde binlerce insanın problemi hatta ölüm sebebi olmuştur. Bu ölümcül, net tedavisi olmayan ve hala tabu konusu olan hastalıklara karşı en etkili çözüm önceden bilgilenmek ve korunmak.

Amaç: Çalışmamızda amacımız; Marmara Üniversitesi Haydarpaşa Kampüsü'ndeki öğrencilerin AIDS ve diğer cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkındaki genel bilgi, tutum ve davranışların ölçülmesidir.

Yöntem: CYBH'nin ve AIDS'in bulaşma, korunma yolları, tedavisi ve bu hastalıklara karşı tutumla ilgili 36 sorudan oluşan anketimizi Marmara Üniversitesi Eczacılık, Hukuk ve Tıp Fakülteleri'nin 1., 2. ve 3. sınıflarından seçilmiş 20'şer kişiye uyguladık. Toplam 180 anketin verilerini SPSS 12.0 programında değerlendirdik.

Bulgular: Anketimize katılan öğrencilerin %53.3'ü kadın, %46.7'si erkektir. Bir arkadaşınız AIDS'e yakalansa tutumunuz ne olurdu sorumuza tıp fakültesinde %70, hukuk fakültesinde %58, eczacılık fakültesinde %76 davranışlarımızda değişiklik olmaz derken; tıpta %1.7, hukukta %20, eczacılıkta %3.3 görüşmem cevabını vermiştir. AIDS'e neden olan mikroorganizmayı bilme oranı tıpta 1. sınıftan 2. sınıfa geçişte %70'ten %100'e ulaşırken hukuk fakültesinde %50'den %60'a çıkmıştır. Bu da okulda hastalıkla ilgili bilgi verilip verilmediği sorusunun hukuklarda %80 hayır cevabını desteklemektedir.

Sonuç: Araştırmamızın sonunda AIDS ve diğer CYBH hakkındaki bilgi düzeyinin bölüm ve sınıflara göre değişmekle birlikte yetersiz olduğu sonucuna vardık.

Danışman: Dr. Devrim Keklik

ÜMRANİYEDE SAĞLIK OCAKLARINDAN HİZMET ALAN KİŞİLERİN SAĞLIK HİZMETLERİNE BAKIŞLARI

Görgeç M., Karadayı S., Aktan R., Aslan L., Eken G.

Giriş: İnsanlarımızın birçoğu çeşitli nedenlerden dolayı sağlık ocaklarında hizmet almaktadırlar. Sağlık ocakları birinci basamak hizmetin verildiği ve hemen hemen her semtte bulunan halka en yakın sağlık birimleridir. Sağlık ocaklarının bu özelliklerinden dolayı araştırmamızın perspektifini hastaların Sağlık Ocağındaki personele bakış açısı olarak belirledik.

Amaç: Sağlık ocağı hizmeti alan kişilerin hizmete bakışlarını değerlendirmek.

Yöntem: Sağlık ocaklarındaki doktorların ve sağlık personelinin hastalara karşı bakış açısını ve onlara olan davranışlarını araştırmak için Ümraniye’de olasılıklı olmayan bir örnekleme seçilen 134 kişiye anket uygulanmıştır. Bu bağlamda anketimiz toplumu temsil etmemektedir. Kişilerin hizmet almasının hemen ardından yapılmadığı için hafıza faktörü engeli içermesi araştırmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

Bulgular: Anketimize katılan 134 kişinin %15.7’si 35-39, %14.9’u 40-44 yaş aralığındaydı ve %62.7’si kadındı. Sağlık ocağını %26.9’luk oranla ortaokul mezunları daha çok tercih etmektedir. Katılımcıların %8.2’sinin hiçbir sağlık güvencesi bulunmazken, sosyal güvencesi bulunanlar içinde SSK’lı hastalar başı çekmektedir. Hastaların sağlık ocağını tercih sebebi sırasıyla; %32.8’i muayene olmak, %20.9’u ilaç yazdırmak, %19.4’ü sevk almak, %9.7’si ise çocuğunu muayene ettirmek içindir. Hastaların %43.3’ü doktorlara sordukları sorulara cevap alma ve doktorların kendilerine yeterli zaman ayırmaları konusunda kısmen memnundurlar. Katılımcıların %26.9’u her zaman, %53’ü bazen doktorlara güvenmekte iken %20.1’i güvenmemektedir. Katılımcıların %59.7’si doktorların mahremiyeti gözettiğine inanmaktadır. Anketimize katılan hastaların %47’si doktorların hastalıkları konusunda kendi fikirlerini sormadığından, %53’ü doktorların kendilerini dahi tanıtmadıklarından yakınmaktadır. Son olarak bu parametreler ışığında hastaların sağlık ocağını tekrar tercih etme durumlarına baktığımızda %47.8’i evet şikkını işaretlemektedirler.

Sonuç: Anketi yaptığımız kişilerin çoğunluğunun genel olarak sağlık ocaklarından memnun olduğu, tekrar tercih edecekleri sağlık personeline genel olarak güven duyulduğu sonucuna vardık.

Danışman: Dr. Nadi Bakırcı

KAN BANKAMIZIN DONÖR PROFİLİ

Yıldız F., Pekdaş A., Afacan G., Sürecek C.

Giriş: Kan suni olarak üretilmeyen ve yaşamsal değeri olan bir sıvıdır. Tek kaynağının insan olması nedeniyle kan bağışçılığında donör faktörü çok önemlidir. Kan donörleri yönlendirilmiş donörler, para karşılığı bağış yapanlar ve gönüllü donörler olmak üzere değişik gruplara ayrılmaktadır. En sağlıklı kan ürünleri gönüllü donörlerden elde edilebildiği için gönüllü kan bağış hakkında toplumumuzun bilinçlendirilmesi ve gönüllülük oranının artırılması gerekmektedir.

Amaç: Yaptığımız bu anket çalışmasıyla Marmara Üniversitesi Hastanesi Kan Bankası'na, kan bağış amacıyla başvuran kişilerin gönüllülük seviyelerinin ölçülmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu anket çalışması Marmara Üniversitesi Hastanesi Kan Bankası'na başvuran 106 kan bağışçısına uygulanmış ve sonuçlar SPSS 12.0 programı ile değerlendirilmiştir. Anketimiz kesitsel bir ankettir.

Bulgular: Anketimize katılanların çoğunluğu 30-39 yaş arasında olup %19.8'i kadın, %79.2'si erkektir. İlk kez kan bankasına başvuranların oranı ise %30.2'dir. Katılımcıların %67'si kan vermeye ilgili hiç bir korku duymamaktadır. Katılımcıların %83'ü bağışladığı kanın hangi alıcıya verileceğini bilerek bağış yapmakta (yönlendirilmiş donör), sadece %17'si gibi çok küçük bir kısmı bağışladığı kanın kimin için kullanılacağını bilmeden gerçekten gönüllü olmaktadır. Toplam katılımcılardan %3.8'si radyo anonsuyla kan vermeye gönüllü olmuştur. Daha önce kan bağışına ihtiyacı olmuş olan katılımcıların %73.5'i bu ihtiyacını tanıdıklarından temin etmişken %1.5'i ise radyo anonsuyla temin etmiştir. Katılımcıların sadece %1.9'u para karşılığı kan bağışını doğru bulmaktadır.

Sonuç: Yapılan anket sonucunda yukarıdaki bulguları da göz önünde tutarak halkımızın bilmediği kişilere bağış yapmak yerine, kendi tanıdıklarından ihtiyacı olanlara kan vermeyi tercih ettiği görülmüştür. Anketimizle de açık olarak ortaya konulduğu gibi kan bağışçıları arasında gönüllülük oranı düşüktür. Ortaya çıkan bu durumun önlenmesi için halkımızın kan bağışının hayat kurtardığına dair bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Danışman: Dr. Cafer Adıgüzel

FARKLI EĞİTİM VE MESLEK GRUPLARINDAN KADINLARIN OSTEOPOROZ VE MENAPOZ HAKKINDAKİ BİLGİ DURUMLARI

Yaşartekin M., Şener S., Güvenç H., Aslan C., Sarı N.

Giriş: Osteoporoz ve menopoz kadınların yaşamlarının ileriki dönemlerinde karşılaşacakları önemli iki sağlık sorunudur.

Amaç: Bu çalışmada, kadınlarımızın (1) osteoporoz ve menopozun anlamını bilip bilmediklerini ve (2)menapoz ve osteoporoz sonrası karşılaşacakları sağlık sorunları hakkında bilgi düzeylerini araştırmayı amaçladık.

Yöntem: On bir adet çoktan seçmeli sorudan oluşan anketimizi farklı eğitim ve meslek düzeylerine sahip 20 yaş ve üzeri 140 kadına yüz yüze görüşme yöntemiyle uyguladık. Örneklem grubumuzu rastgele seçtik. 20.03.2006-7.04.2006 tarihleri arasında uyguladığımız anketlerden elde ettiğimiz verileri SPSS 11 programında analiz ettik.

Bulgular: Anket sonuçlarına göre, kadınların %33'ünün ev hanımı, %33'ünün öğrenci, %22'sinin çalışan ve %12'sinin de emekli olduğu ortaya çıktı. Bu kadınların eğitim düzeylerinin analizi %5'inin okur yazar olmadığı, %20'sinin ilköğretim (ilkokul ve ortaokul) mezunu, %28'sinin lise mezunu ve %47'sinin yüksekokul mezunu olduğu yada halen bir lisans programında eğitime devam ettiği şeklinde dağılım gösterdi. Menapozun ne anlama geldiğini bilenlerin oranı %98, bilmeyenlerinki %2 olarak bulundu. Kadınların %77'si menopoz tedavisi alabileceğini, %16'sı tedaviye gerek duymadığını, %7'si ise böyle bir tedavi almaktan çekineceklerini belirtti. Osteoporozun ne anlama geldiğini bilenlerin oranı %79 olarak belirlendi. Osteoporoz tedavisi hakkında bilgisi olanlarla olmayanların oranı birbirine eşit olarak bulundu.

Sonuç: Yaptığımız araştırmada kadınların osteoporoz ve menopoz hakkındaki bilgilerinin eğitim düzeylerine ve meslek gruplarına göre önemli bir farklılık göstermediğini gözlemledik. Osteoporoz ve menopozun anlamlarını bildikleri halde tedavileri hakkında bilgilerinin yetersiz olduğu sonucuna vardık.

Danışman: Dr. İnci Alican

MARMARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HASTANESİ, ONKOLOJİ ANABİLİM DALINDA TEDAVİ GÖREN HASTALARIN FİZİKSEL, EKONOMİK, SOSYAL, PSİKOLOJİK SORUNLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Aydın E., Erdil N. E., Karagöz N., Şener E., Çelebi N.

Giriş: Kanser tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de hastaları fiziksel, ekonomik, sosyal, psikolojik yönlerden etkileyen; morbidite ve mortalitesi yüksek olan bir hastalıktır. Kanser hastalarını tedavi etmeye yönelik çabaların yanı sıra hastanın yaşam kalitesini yüksek tutmak, hastaya psikolojik destek sağlamak primer amaçlar arasındadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı tedavi gören kanser hastalarının fiziksel, ekonomik, sosyal, psikolojik sorunlarını değerlendirmektir.

Yöntem: Bu amaçla Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Onkoloji Anabilim Dalı'nda tedavi gören hastalara bir anket uygulanmıştır. Anket hastanın iş ve sosyal hayatlarını irdeleyen toplam 48 sorudan oluşmuştur. Çalışmaya 50 kadın ve 40 erkek toplam 90 hasta (yaş: 56.33 ± 14.18 ss) katılmıştır.

Bulgular: Sonuçlar değerlendirildiğinde hastaların % 24.5'inin yüksek okul mezunu olduğu bulunmuştur. Ankete katılan hastaların % 88.9'unun sağlık güvencesinin olduğu, % 68.9'unun hastalığı konusunda yeterli olarak bilgilendirildiği, % 68.9'unun iş hayatını sürdürebilecek kapasitede olduğu, % 88.9'unun çevresiyle ilişkilerini kaybetmediğini, % 77.8'inin sağlık ekibinden yeterli desteği gördüğünü, % 42.2'sinin tedaviden beklentisinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca hastaların % 53.3'ünün ilaç tedavisinin yan etkilerinden olumsuz yönde etkilendiği, ancak bu hastaların tedaviye ara vermeden devam ettikleri saptanmıştır.

Sonuç: Bu sonuçlar doğrultusunda hastanemiz Onkoloji Anabilim Dalında tedavi gören kanser hastalarının çevreleriyle ilişkilerini görece düzenli ve olumlu şekilde sürdürdükleri gözlenmiş ve tedavilerine uyumlarının yüksek olduğu saptanmıştır.

Danışman: Dilşad Save